

Dunántúli Híradó

A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

2019. ŐSZ

Szerkesztői sorok

Kezdődik a tanév, mint minden évben. Ki jobban, ki kevésbé várja. Egy újabb osztályba lépünk, még akkor is, ha már nem az iskola padjait koptatjuk. Vannak nagy indulások. Óvoda, általános iskola, középiskola, vagy egyetem. Mindig az első lépés a legérdekesebb. Arra készülünk a legjobban, hogy már az indulás is jól sikerüljön. Füzet, ceruza, bekötött könyvek...

De hogyan is készülnek a tanárok a kezdődő tanévre? Különösen is arra kérdeztünk rá, hogy mit is jelent Jézus követőjeként tanítani. Minderről a megyei oldalakon olvashatunk. Lapunk őszi számában a Hit Gyülekezete felé nyitottunk, a svédországi szolgálat felé tekintettünk ki, és az új egyházkerületi missziói lelkész arcképét ismerhetjük meg. Jó lenne-e elfelejteni a tegnapot? – teszi fel a „Megosztom” rovat a Yesterday című film alapján.

Mindamellet, hogy jó olvasást kívánok újságunkhoz, felhívom a figyelmet a kerületi artikuláris napra, amelyre várjuk Olvasóinkat is!

Koczor György
főszerkesztő

„De nehéz az iskolatáska...”

„De nehéz az iskolatáska egy ilyen szép napos délelőtt...” – éneklí Demjén Ferenc nagy sikerű slágerében. Valami hasonló érzésben van részünk a nyári szünet végén, amikor még odakint süt a nap, és alig vagyunk túl az önfeledt, nyári szabadságon, a friss élményeken, a pihenés örömén, a gondtalan hétköznapi és hétvégék időtlenségén, a semmittevésen. A jól sikerült nyári szünet után valóban nehéz az iskolatáska, az újbóli koránkelés, az elindulás, a tanítási órákon való figyelem és fegyelem. Nem beszélve a házi feladatok és a tanulnivalók megnövekedő

mennyiségéről, ami még inkább megnehezíti a tankönyvek tényleges fizikai súlyát. A tanévkezdés mindenki számára egyformán nehéz. Küzd vele szülő, diák, tanár főleg akkor, ha az előttünk álló tíz hónapra negatív érzéssel készülünk. De nem muszáj ennek így lennie! Egészen másként lehet eltölteni egy új tanévet, ha pozitívan tekintünk rá, és azt keressük benne, ami élményt nyújthat a számunkra. Szeptember elején ismét találkozhatunk, nyári élményeinket a legnagyobb örömmel oszt-hatjuk meg egymással. Barátainkkal jókat nevelhetünk azon, hogy mennyit változtunk testi-lelki értelemben pár hónap leforgása alatt. Amennyiben új közösségben kezdjük meg tanulmányainkat, akkor lehetőségünk van arra, hogy tiszta lappal induljunk, és mi magunk is ismerkedjünk másokkal. Minden tanév rejt magában új ismereteket, amiket nem biztos, hogy éppen útközben könnyű elsajátítani. De az is megeshet, hogy a korábban kevésbé szerethető és érthető tantárgyaink válhatnak nagy kedvencé csakis azért, mert valami izgalmassal találkozunk az iskolapadban ülve. A tanév során, az iskola falain belül közösségben élhetjük meg a mindennapjainkat, együtt örülhetünk és sírhatunk, együtt élhetjük meg a sikereket és a kudarcokat. Nem

utolsósorban minden kezdet lehetőség arra, hogy átgondolva a régít magunk mögött hagyjuk, és az előttünk állónak nekifeszülve fussunk, hogy az igazi és vágyott célokat elérhessük. Minden új tanév lehetőség arra, hogy Istennel találkozzunk, hogy Ő töltsen meg a hátizsákunkat olyan útravalókkal, melyek a mindennapokat segítik, gazdagíthatják. Isten ajándékai nem nehezek, hanem a mindennapok útvesztőiben vezetnek, támogatnak. Mindegyik ajándékkal élni lehet a tanév során, és az a csodálatos bennük, hogy bármelyiket is vesszük elő a hátizsákunkból, sosem fogynak el. Minél inkább használjuk őket, minél inkább szétosztjuk azokat másoknak, annál több lesz belőlük. Ezeket az ajándékokat a Lélek gyümölcseiként emlegetjük, melyek a következők: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívésség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás (Gal 5,22). Ha ezekkel a gyümölcsökkel töltjük meg a hátizsákunkat, ha így indulunk neki az új tanévnek, akkor bízhatunk abban, hogy nem is lesz annyira nehéz. Kifejezetten izgalmas és kalandos út, hogy mikor és hol fedezhetjük fel Isten jelenlétét, végtelen szeretetét a hétköznapi sűrűjében.

Csorbáné Farkas, Zsófia

MOLNÁR GYULA ESZTERGOMI LELKÉSZ 1953-AS IGEHIRDETÉSE

Szentháromság ünnepe utáni 11. vasárnapra Lk 17,7-10 alapján

„Ki az közületek, aki ezt mondja szolgájának, amikor az szántás vagy legeltetés után megjön a mezőről: Jöjj ide hamar, és ülj az asztalhoz! Nem azt mondja-e inkább neki: Készíts nekem valami vacsorára valót, öved fel magadat, és szolgálj fel nekem, míg eszem és iszom, te majd azután egyél és igyál! Vajon megköszöni annak a szolgának, hogy teljesítette, amit parancsolt neki? Azért tehát ti is, ha teljesítettétek mindazt, amit parancsoltak nektek, mondjátok ezt: Haszontalan szolgák vagyunk, azt tettük, ami kötelességünk volt.”

Szántás, legeltetés, ételkészítés nemcsak testi munka. Mindegyik Istentől kapott szolgálat. Az Úr a föld és annak teljessége (1Kor 10,20). Isten teszi élővé az embert, állítja szántásba, munkába, rendeli pásztorkodásba, szolgálatba. Még aki a maga földjét szántja, saját nyáját őrzi, magának készít ételt, az is csak szolgál. Szántásnak, legeltetésnek, ételkészítésnek, minden munkának isteni rendje, üteme van. A hívó tudja: mindenütt Isten szolgálatában állok.

Isten szolgálatában nem szerződéses viszonyban vagyunk. Nem beszegődünk önként, jó szándékból avagy elhatározásból.

Isten szolgálatába „áron” vétetünk (1Kor 6,20). Mint a rabszolgát az ura, Isten is szó szerinti értelemben „veszi” szolgáját. Kivásárolja, kiváltja „másnak” szolgálatából, és így iktatja a maga szolgálatába. A kereszten történt a mi üdvözítő „beiktatásunk”. Isten az ő szent Fia vérével felszabadított a kárhozat szolgálatából, amiben voltunk, és beiktatott „az élet könyvébe”, ahová magunktól sohse jutottunk volna.

Isten szolgálatába teljesen Isten kegyelméből állok. Kegyelem, hogy Isten engem szeretett, Jézus „engem, elveszett s elkárhozott embert megváltott minden bűnből, az ördögnek és halálnak hatalmából kiszabadított... szent és drága vérével... hogy egészen az Övé legyek”. Kegyelem, hogy Jézus engem kiválasztott, hogy „az Ő országában Óalatta éljek, Néki szolgáljak”. Juhait, dolgaikat bízta rám. Nem mintha rám szorulna, hanem teljesen kegyelemből irgalmával ajándékoz meg, és csodálatos bizalommal szolgálatára méltat.

Ahol minden kegyelem számomra, ott nekem nincs jogom, nincs érdemem.

Isten szolgájának soha semmi igénye, semmi követelése nem lehet Ura felé. Amit Isten a kereszten tett értünk, az kizár minden emberi igényt. Lehetetlenné teszi, hogy tetteimből érdemet csináljak, még azt is, hogy ilyesmire gondoljak, és így Isten szolgálatában bármi jócselekedetemért, templomba járásomért, imádságomért, avagy talán hitemért Istentől köszönetet, elismerést, külön kegyelmet, kegyelmi ajándékot, kiváltságos elbánást várjak.

A kegyelmi viszonyban csak egy lehetséges: a hála.

Az Isten iránti hála sohse „pajtáskodik”, nem telepedik, terpeszkedik a „kegyelem asztalánál”. Az igazi hála mindig tele van tisztelő alázattal. S minél mélyebb a forrása, annál önfeledtebb áradása. A hívó hálájának forrása Krisztus. A hívó Isten szolgálatában nem jutalmat les. Tudja, hogy a kereszten mindent megkapott. A kereszti kegyelmi ajándékából él, szolgál, hálából.

Az igazi hála teljességre törekszik. A hálás szolga minél jobban igyekszik, annál inkább érzi, hogy mindent megtenni sohse képes. Amit Isten a kereszten tett Jézussal értem, azt sohse lehet meghálálni. Amibe a megváltásom került Istennek, Jézusnak, azt én soha megfizetni, kiegyenlíteni nem tudom. Adós maradok, amíg csak élek. Isten felé minden cselekedetem csak tartozás, és pedig vétkes tartozás.

A kereszti tövében, a kegyelem birtokában a hívó nem tud mást mondani: haszontalan szolga vagyok. Ha mindent meg is teszek, ami csak tőlem telik, csak azt teszem, amivel vétkesen tartozom. De ki az, aki mindent megtesz, ami csak tőle telik? És mi telik tőlünk, önmagunkból? Semmi jó (Róm 7,18)! Csak rontunk, csak vétkezünk! Az üdvösség szempontjából magunktól minden jóra alkalmatlan szolgák vagyunk.

Alkalmatos voltunk az Istentől van (2Kor 3,5-6). Isten egyetlen hasznos, alkalmas szolgája: Jézus. Ő mindent megtett Atyja dicsőségére, népe üdvösségére. Jézus kereszten végzett szolgálata összetöri kérkedésünket, a vámszedő imádságára kényszerít: „Isten, légy irgalmas nékem, bűnösnek” (Lk 18,13). De fel is magasztal, felemel magasba, Isten dicsőségébe. Jézus véréért minden megbocsátott! Ez a hit a haszontalan szolgát is hűséges szolgává teszi az egyházban, a hazában, munkahe-lyén, családjá körében és az emberek közötti békesség szolgálatában. Az ilyen hűséges és engedelmes szolga sohasem marad étlen-szomjan. Ura gondoskodik róla. Aki ezt mondja: szolgálj nékem, ezt is mondja: egyél és igyál. Isten az ő hű szolgáját megáldja már itt, a földi életben, egykor pedig így szól hozzá: „Jól vagyon, jó és hű szolgám, kevesen voltak hű, sokra bízlak ezután, menj be a te Uradnak örömébe (Mt 25,21)!” Ámen.

SZEPTEMBER

Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? (Mt 16,26a)

Világ és lélek. Életünket meghatározó két valóság. A világ nemcsak körülvesz minket, de teremtettségünkől fakadóan annak mi magunk is részei vagyunk. Ráadásul Jézus itt az egész világról beszél, vagyis nem csupán a fizikai, érzékszerveinkkel felfogható világra, de a kozmoszra, az univerzumra, a világegyetemre, minden létező összességére utal. Ennek megnyerése, birtokba vétele kerül a képzeletbeli mérleg egyik serpenyőjébe. A másikba pedig az emberi lélek: nem mindenkié, csak egyvalakié – a tiéd, az enyém. Jézus mérlegének nyelve pedig határozottan az egy lélek felé billen. Igéje arra tanít, figyelmeztet, hogy legyek bár a mindenség nyertese, ha ez lelkemen akár csak a legkisebb sérülést okozza is, azzal máris óriási kárt szenvedtem el. És mi mégis milyen gyakran fizetünk – nem az egész világért, annál sokkal kevesebért – akár még nagyobb árat is! Hányszor dobjuk oda apró sikerekért a jó lelkiismeretet, rövid távú érvényesülésért a tisztességet, kényelmes és zavarmentes életért a szeretet megélésének kínálókozó alkalmait, csipetnyi népszerűségért és korszerűségért az Úr szavának komolyan vételét. De nem csupán az ilyen nyilvánvaló helyzeteket célozza meg ez a jézusi kérdés. Tanítványságunk és keresztyén küldetésünk terén is új utakra terel. Gondoljunk csak arra a korábbi beszélgetésre, melynek során éppen az első hitvalló, Péter próbálja eltéríteni Jézust – egyfajta hamis féltéssel – az Atya iránti engedelmségtől. Úgy gondolja, hogy Mestere és az evangélium ügye nem vallhat kudarcot, épp ellenkezőleg: győzelmet kell aratnia a világ felett. Jézus most mégis a lemondásban mutatja meg a lélekmentés valódi lehetőségét. És nem csak beszél róla, de élénk is élte azt. Földi küldetése során ő nem a világ meghódítására tört, hanem mint Isten Fia Megváltó letette életét, odaadta értünk mindenét, hogy a markolás helyett mi is az áldozatvállalásban találhassuk meg az életet.

Smidéliusz András

OKTÓBER

Adjátok el vagyonotokat, és adjátok alamizsnául, szerezetek magatoknak el nem avuló erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben. (Lk 12,22)

Soha nem volt hitelkártyánk, hitelünk is csak egyszer, az is kamatmentes volt, és mint „friss házas kölcsönt” lehetett felvenni. Ha jól emlékszem, ez összegszerűen 40.000 forintot tett ki, amin akkor mi egy mikrohullámú sütőt és egy sátrat vettünk. Ez utóbbival nem a lakásproblémánkat kívántuk megoldani, csupán a rendszeres táborozásokhoz volt rá szükségünk. A hitel aztán úgy két év alatt lepörgött, s mi azóta ügyelünk, hogy annál többet ne költünk, mint amire lehetőségünk van. Szándékosan írom azt, hogy lehetőség és nem azt, hogy szükség, mert a szükségesnél általában jóval többre van lehetősége a nagy átlagnak. Köszönhető ez annak, hogy a ma embere már régen nem tudja, hogy mi az, amire igazán szüksége van, folyamatosan üzi-hajtja a lényegtelen, ahhoz pedig pénz kell. Pénz kell, mert mindennek ára van! Az értéket pénzben méri, azáltal látja biztosítottnak az életét, létezését, s ha tud, akkor tartalékot is képez, mert ez a felelősségteljes eljárás, de valljuk meg, tulajdonképpen egyfajta félelem is van a háttérben, hiszen mindennek ára van... Az október havi ige előzménye, hogy Jézus Isten gondviselő nagyságát szembeállítja az emberi aggodalmaskodással, ami tulajdonképpen bármivel kapcsolatban megtapasztalható ma is, ugyanúgy, mint egykor. Mi, keresztyén emberek is nehezen tudunk elvonatkoztatni, fontosnak tartjuk az anyagi biztonságot, s ez igaz gyülekezeti s közegyházi szinten is. Sokszor azt érzi az ember, hogy elsődleges céllá vált a fenntarthatóság, az evangélium hirdetése pedig háttérbe szorul. Amit az előttünk álló igében hallunk, az egyfajta iránymutatás arra nézve, hogy mi is a célunk, mi a küldetésünk, mármint nem a mulandó értéktelenség hajtása, hanem az örök kincs hirdetése és az abból való élet. Az evangéliumból való élet, mely felszabadít a félelmek s az aggodalmaskodás alól. De ennek is ára van, azonban ezt az árat már megfizette helyettünk az Úr Krisztusa!

Vancsai József

NOVEMBER

„Én tudom, hogy az én Megváltóm él.” (Jób 19,25)

Bibliánkban kis m-mel szerepel a Megváltó, én mégis M-mel használom, hiszen mi már nem csak az Ószövetség, hanem az Újszövetség alapján tudjuk, hogy a meghalt, de feltámadt Jézus Krisztus a Megváltó. Bibliánkából tudjuk, hogy újra már nem halt meg, hanem él, fölment a mennybe, elküldte a Szentlelket, és ez a különleges harmadik isteni személy most is munkálkodik szerte a világban.

Kérdezhetjük, miként lehetek bizonyos, hogy ez a kijelentés igaz, s nem kell majd keservesen csalódnom akkor, amikor véget ér az életem, s kiderül, hogy az a megváltó, akiben bíztam egész életemben, nem tud megváltani a haláltól?!

A kérdés nem más, mint hogy miben, illetve Kiben bízom? A világban hallható sokféle hang közül melyik az, amit figyelek, amit követek, amit fontosnak tartok? Jézus világosan beszél: „az én juhaim hallgatnak az én hangomra”. A Kedves Olvasók nagyobb részét megkeresztelték, aztán konfirmált, majd felnőttként rendszeresen úrvacsorát vesz, imádkozik, Igét olvas. Jézus Krisztus ezeken az eszközökön keresztül szólít meg Bennünket. Ezeken a csatornákon keresztül lesz a belső fülünk érzékeny arra, hogy lelki dolgokban ne a sokféle érdekesnek, izgalmasnak tűnő hangra, különleges módszerekre hallgassunk, hanem megértjük, Ő életével, tanításával megalapozta; aztán halálával és feltámadásával elmélyítette ezt a ’mennyei tudást’. Ez nem elmélet, hanem olyan gyakorlat, melyet családtagok elvesztésén, súlyos betegségek elhordozásán, igazságtalanságok elviselésén keresztül tanulunk meg; bár teljes mélységében akkor sem értjük meg ...

Biztos, hogy tudom? Igen, tudom! Van Jézusom, hiszek Benne, igyekszem követni Őt, nemcsak akkor, amikor a hitre jutás, megtérés újdonságával sodornak a szép és jó események, hanem akkor is, amikor másokért hajlandók vagyunk vállalni a szenvedést, a nehézségeket, a kellemetlenségeket is. Bátran mondhatom: „tudom”, és ez nem bizonytalan, kétséges, folyton változó tudás, hanem biztos, változatlan, mert Jézus biztosan feltámadt, és Ő megígérte: „veletek vagytok minden napon a világ végezetéig.”

Magassy Zoltán

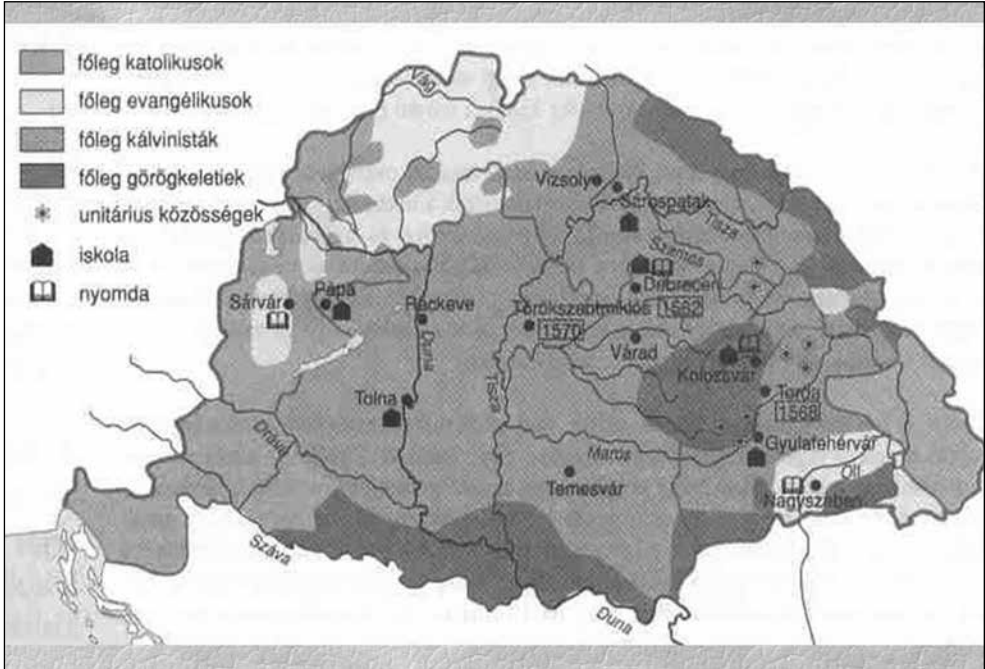
Evangélikus kapcsolatok a Kárpát-medencében és azon túl

Ahogy a mondás tartja: a Dunántúlon kétféle evangélikus van, a rokonok, és akik még nem tudnak róla. Azonban a kapcsolatok, ha nem is ennyire intenzíven, de az egész Kárpát-medencére nézve léteznek, sőt még azon túl is. A Kárpát-medencei evangélikus tájak és gyülekezetek egymáshoz való kapcsolatának erőssége koronként változik. Amikor a közösségek létszáma kisebb, joga kevesebb volt, akkor a távoli vidékek evangélikusságával való kapcsolat sokkal intenzívebb és közvetlenebb, mint amikor a 19. századra az egyes gyülekezetek lélekszámban is, jogban is megerősödtek. A 18. század elején például a Dunántúlon püspök hiányában nem volt lehetőség a lelkészordinálásra, ezért a felvidékkel szorosabban fűződött a kapcsolat. A lelkésszé válás első lépése általában a tanítói hivatás volt: az a tanító, aki lelkész akart lenni, és a megfelelő feltételek adottak voltak nála, az elment Felvidékre, a Nyitra vármegyei Míavába, ahol Krman Dániel püspök lelkésszé ordinálta. De gyakran felvidéki származású, több nyelven is beszélők közül kerültek ki a dunántúli magyar gyülekezetek lelkészei. Erre tipikus példa többek közt Urszini Sámuel, aki a Hont megyei Varbókról származik, anyanyelve feltehetően szlovák, mert egy darabig fordítva, Samuel Ursiniként jegyzi be nevét az anyakönyve, később ebben is magyarrá válik a Dunántúlon. Kisbabóton tanító lesz, 1735-ig Várpalotán, utána Bakony-szentlászlón lelkéskedik. Fia, Mihály lelkész, leánya, Zsuzsanna az

Erdélyből származó Gregori János nevű tanító felesége, a tőle való leszármazottai földművesek lettek. Schwartzwalder Jeremiás az abszolút Kárpát-medencei evangélikus példája, a háromnyelvű magyarusé. Felvidéken, Körmöcbányán születik német anyanyelvűként. Lelkész lesz Tolnában a hesseni német telepések falvaiban, majd a bakonytamási magyarok közt, végül a bakonycsernyei szlovákok papja lesz. A 19. század végén Feuchtenberger Ede német földről kerül Mencshelyre lelkésznek, ahol magyarrá lesz, nevét is Fenyvesre változtatja. Leszármazottja elmondása szerint prédikációit először németül fogalmazza, majd lefordítja ékes magyarsággal. Magyar nyelvű evangélikusság a 18. században három tömbben élt

a Kárpát-medencében. Ezek a Dunántúl, Gömör, és Barcaság. A pietizmus korának híres vadosfai lelkésze, Fábry Gergely a gömöri Osgyánban született. A Bakony-szombathelyen működő, Wittenberget is megjárt, kátét szerkesztő lelkész, Magdó András a barcasági Hosszúfaluból származott. Egyébként mindketten megfordultak a győri evangélikus iskolában, amely a 18. század elején a magyar anyanyelvű evangélikusság szellemi központja volt. A bakonytamási lelkész, Horváth Sámuel 1799-ben megjelenő Agendáját minden magyar nyelvű tájegység evangélikus lelkészei használták. De nem csak lelkészek és tanítók kerülnek viszonylag

tatásra. Új és új kezdeményezések voltak középiskolák alapítására. A 18. században Nagyvázsonyban, a 19. században Kővágóörsön alapítanak evangélikus gimnáziumot. Az előbbit Bél Mátyás ajánlja egy ismerősének, a magyar oktatási nyelv előnyeit ecsetelve. Többen eljutnak innen a soproni liceumba. De egy különleges szokás is divatossá válik. Mencshelyről például a fiatalokat Felsőlővőre küldik, hogy megtanuljanak németül, onnan viszont cserébe fogadnak fiatalokat, akik a magyar nyelv tanulása céljából érkeznek. Bél Mátyás, a híres 18. század eleji evangélikus lelkész, polihisztor édesanyja magyar, édesapja szlovák nyelvű. Mivel

távolra szülőföldjüktől, ezzel kapcsolatot kialakítva a Kárpát-medencei evangélikusok között. Pl. a Veszprém megyei Bakonytamási anyakönyvének tanulmányozása során fedezhető fel, hogy a 18. században a házassági kapcsolatok révén kis túlzással a dunántúli magyar anyanyelvű evangélikusság egyetlen nagy család. Házassági kapcsolatok a közeli evangélikus falukon túl, egész Győr megyét, Sopron megye rábaközi részét behálózták, sőt nyugati irányban Őrisziget, keletre Nagyveleg, délre Mencshely a határ. A szempont csak a magyar anyanyelv volt. Illetve a nemesek jobbára a nemesekkel házasodtak, néha reformátusokkal is, a többiek pedig egymással. A Balaton-felvidék nemesi községei nagy hangsúlyt fektettek az iskoláz-

szülőhelyén, a Zólyom megyei Ocsován csak szlovákul beszélnek, ezért magyar nyelvtudása tökéletesítése céljából édesanyja szülőföldjére, Veszprémbe, majd Pápára jön tanítóskodni. De a lakosság vándorlása is oka a távolabbi kapcsolatoknak. Az 1700-as években a szabadabb vallásgyakorlat miatt is a mai Orosházát dunántúli evangélikusok alapítják, de az Arad melletti Fazekasvarsánd evangélikusai Lovászpatonáról indulva, Orosházán keresztül telepedtek le új hazájukban. A legutóbbi történet pedig a 20. század első felének Amerikába vándorlása, amelynek köszönhetően Clevelandet úgy kezdték emlegetni, mint valamelyik szomszéd falut.

Németh Szabolcs

Hamvas Bélától – miért és hogyan?

Olvassunk Hamvas Bélától,

– mert jó lenne, ha a még alapos feldolgozásra váró Rákosi- és Kádár-kor értékelése a köztudatban végre elmozdulna a Bacsó Péter- és Hofi Géza-színvonalú és színzetű rendszerkritikáktól, s ebben a témában H. B. megkerülhetetlen;

– mert gondolatai napjainkban még aktuálisabbak és érthetőbbek, mint a megírásuk idején; hisz globális problémákkal, eltérő civilizációkkal naponta és mindnyájan szembesülünk; környezettudatosá váló fiataljaink vannak, akik ennek a világnak a szakrális és kulturális gyökerei iránt nagyon is érdeklődnek;

– mert úgy tűnik, az újabb nemzedékek abban a téveszmében élnek, hogy a közönségre, az elkötelezettségre, a tekintélyre és a hagyományra nekik, okosabbaknak nincsen szükségük; rá kellene döbbsenteni valakinek az emberek nagyobb részét, hogy az individuum jogainak, kötelességének és üdvösségének kizárólagossá válása, a családi önzésbe való bezárkózás hová vezet;

– mert szintén téveszmék élnek a fejlődéssel, a haladással, a látható és láthatatlan világ értékeivel kapcsolatban; jó lenne belátni, hogy nem csupán az öregek károgása az, hogy a technika, a dologi világ magát az életet pusztítja el, ha figyelmen kívül hagyjuk az élet valódi rendjét és törvényeit;

– mert nem az egyházak „kánaánivá” váló nyelvén, elkoptatott fogalomkészletével tesz egyértelmű hitvallást a kereszténység mellett; nem is a felszínes és pontatlan sajtónyelven, hanem egy rendkívüli nyelvi tudással és olvasottsággal bíró, ugyanakkor eredeti elme újszerű, de más filozófusok művein iskolázott, gondolatébresztő, sőt ÉBRESZTŐ stílusában.

– mert a Bibliát olvasó embert nem elvonja a Szentírástól, hanem megújítja iránta az érdeklődését.

H. B. hagyományhoz és kereszténységhez való hűségét, elkötelezettségét élettrajza teszi hitelessé. Megvalósította – ahogy ő mondaná: realizálta –, amit hirdetett. A keresztet, amit hordozott, nem ő rakta magára, hisz ilyen kemény próbák elé önmagát nem tudja állítani az ember; de tudta, miért hordozza. A kereszténység cserbenhagyását nem szabad választásnak, hanem árulásnak tartotta. A más vallásokról és kultuszokról, amelyeknek aligha volt nála alaposabb ismerője az országban, az volt a véleménye (pl. a jógáról), hogy azok művelése nem a mi dolgunk, mi nem abba vagyunk beavatva.

Hogyan is lássunk neki ennek a gazdag és terjedelmes életműnek? Talán egy antológia leginkább alkalmas bevezetésre H. B. világába: *A valóságban felébredni. Hamvas Béla. Egy életút állomásai fotókban, írásokban, filmben elbeszélve. Medio Kiadó, 2016. Szerkesztette és a szövegeket válogatta: Palkovics Tibor. Darabos Pál ennél sokkal terjedelmesebb monográfiája – Hamvas Béla. Egy életmű fiziognómiája. I-III.*

Hamvas Intézet, 2002 – rendkívüli alapossággal, sok-sok forrás feldolgozásával vállalkozik a kalauzolásra. Mindezt színezi, ha megtekintjük az *Így látták Ők...* c. dokumentumfilmet, amely részletekben az interneten is hozzáférhető. Némi áttekintés után kiderül, mi az, ami leginkább érdekelt minket H. B. írásai közül. Az elérhetőséggel ma már nincs gond, akár digitális, akár papírformáról van szó, hála a Medio Kiadó sorozatának. Újabban a *Karnevál* c. regény változtatás nélküli kiadásáról szólt a hír. (Ami hiányzik: hogy az oktatás végre ráébredjen, mi lenne a feladata ezzel az életművel kapcsolatban.)

A Patmosz és a Scientia sacra – túlzás nélkül mondhatjuk, kulcsfontosságú művek – részben Bokodon készültek. Itt élt az író 1962-64 között. Az erőműépítésen alkalmazták, és a lakótelepen lakott. Figyelemre méltó, amit erről az időszakról Szabó Mihály mérnök és Buttyánné dr. Molnár Márta képzőművész visszaemlékezéseiben elmond. A bokodi közegnek nincs mit szégyellnie: valakik gondoskodtak arról, hogy ott és akkor H. B. a lehető legkedvezőbb körülmények között végezhesse alkotói munkáját.

Éppen ezért – kortársai, munkatársai és lakótársai miatt is – szeretnék hozzájárulni egy őt idéző bokodi emléktábla vagy dombormű felállításához. S mert élemedett korban döbbsentem rá, hogy mielőtt iskolába mentem, 12 km távolságban éltem a 20. század szellemi és erkölcsi óriásától... Divat a hamvakat a tengerbe szórni vagy hazavinni, és arra hivatkozni, hogy az általunk szeretett és tisztelt elhunytak biztosan nem kívánnák, hogy a gyarló anyagba foglalva megörökítsük őket. De mi ne fosszuk meg magunkat a közös emlékezés helyétől. Remélem, lesznek, akik támogatnak ebben. Az nem lehet, hogy épp az evangélikusok nem érzik magukénak, amit H. B. megélt és alkotott. Legyen éppen ott valami, ami emlékeztet a mesterre, aki a Mester lábánál szeretett volna ülni.

Goór Judit

HAMVAS BÉLA: ELŐSZÓ A BÚN ÉS BÚNHÓDÉSHEZ (Bűn és létrontás)

Dosztojevszkij *Bűn és bűnhődése* nem jelképes mű. Valószínűleg semmi egyéb, mint egy diák története. A diák tanulni szeretne, s mivel nincs pénze, a vén satrafát megöli. A gyilkosságot megpróbálja úgy motiválni, hogy szegénységét az öregasszony pénzeszsákjaival szembeállítja, és ezt így igazságtalanságnak tartja.

Fél évszázaddal később Theodor Dreiser megírta az *Amerikai tragédiát*. Ez a regény pontosan ugyanazt a kérdést veti fel: szabad-e az érvényesülésért ölni? Dreiser azt a következtetést vonja le, hogy az ilyen gyilkosságért a társadalom a felelős.

Raszkolnyikov a Dreiser-féle tételre csak vállat vonogatta volna. Most pedig? Olyan, mint a harapni készülő kutya, ínyét felhúzza, és azt kérdezi: „Tisztelt Társadalom úr! Lépjen csak közelebb, ne féljen, és nézzon ide. Mi ez?” (Kezét mutatja). „Tudja, mi ez? Megmondom önnek: ez itt két kéz. Az én két kezem. Ezzel a két kezemmel öltem meg. Megtiltom önnek, hogy felőlem olyan híreket terjesszen, amelyek szerint én a felelősséget a társadalom igazságtalan berendezkedésére kívánom hárítani. Nem a társadalom volt, hanem én voltam!”

A bűncselekmény szó egyáltalában nem alkalmas arra, hogy azt, ami itt történik, megjelölje. Raszkolnyikov gyilkossága bűncselekmény, de Napóleon és Stendhal vagy Balzac regényfigurái által elkövetett sok kisebb-nagyobb gazság, amely esetleg az előbbinél sötétebb is lehet, nem bűn, sőt, semmiféle törvénybe nem ütközik. Hiányzik a szó, amely a nagy bűnnel együtt a piszkos és elaljasodott pondrók tetteit megjelöli. Ez a hiányzó szó: a létrontás. Raszkolnyikov, amikor az öregasszonyt megölte, létrontást követett el, de uzsorájával az öregasszony is létrontásban élt.

A létrontáshoz nem a büntetés, hanem a jóvátétel tartozik. Aki létrontást követ el, tartozik az emberiséget megkövetni, és a rontást jóvátenni. Mert a bűn megbüntetése csak újabb létrontás volna, de a rend ezzel nem áll helyre.

Újabban az a vélemény terjedt el, hogy a szocializmus és a kereszténység tulajdonképpen ugyanazt akarja. Mit is akar? A társadalom igazságtalan berendezkedését megszüntetni, a jogokat és javakat igazságosan elosztani, nehogy a kapzsi vénasszonyok a pénzt a tanulni vágyó diákok elől elrejtse. A kereszténység és a szocializmus azonosítása természetesen nem egyéb, mint a korszak egyik vakítóan nagy örülete. Hitték és hirdették, hogy a karrierért mindennemű létrontás bátran elkövethető, mert az igazságtalan társadalom az ember érvényesülését nem akadályozhatja meg.

Kétségtelen, hogy az öregasszony létrontásban él: uzsorával foglalkozik. Ha azonban a diák az öregasszonyt megöli, pénzét elrabolja, minden bizonnyal még súlyosabb létrontást követ el. A szocializmus hatását annak köszönheti, hogy a létrontást megengedi. Az Evangélium ellen kétezer éve azért tiltakoznak, mert az ilyen kellemes megoldásokat nem hajlandó engedélyezni, de még azt sem, hogy valaki azt mondja a másik emberre, hogy ráka. Az igazság érdekében nem lehet igazságtalanságot elkövetni. (A szocializmusnak ez a lényege!)

Azt mindig és mindenki tudta, hogy a szocializmussal valami nincs rendben, mert abban a hiszemben van, hogy a karrier érdekében lehet létrontást elkövetni. Ilyesmit csak zavarodott elme hihet el. Mert elmezavar, ha az ember elhiszi, hogy így az igazságot szolgálja, és azzal az elmélettel érvelhet, hogy mindezt a közösség nevében maga a közösség teszi. Eltulajdonítani? A zacskó pénzt az öregasszonyoktól elvenni? Kicsoda? A közösség? A társadalom? – A kezek. És a nyelv. Mindig a nyelv! Amit, ahelyett hogy az ember megengedné neki a magyarázkodást, legjobban tenné, ha kitépne.

A szocializmus minden valószínűség szerint nem társadalmi igazságot jött szolgáltatni, hanem a kis bűnszövetkezeteknél rafináltabb (apparátuszerűbb) hatalmi rendszert teremteni, ahol a létrontás igazságtalansága az előbbinél mérhetetlenül nagyobb. (Vö.: Dosztojevszkij: Ördögösök.)

Bűn csak ott van, ahol büntetik. Az ember a létrontásban feje tetejéig elmerülhet, akár teljesen létrontásban is élhet, ha úgynevezett bűncselekményt nem követ el, semmi bántódása nem esik. Az Evangélium szerint azonban még az is létrontás, ha valaki valakinek azt mondja: ráka – bolond. Ahol a rontót megbüntetik, a rend még nem áll helyre, csak ha a rontást jóváteszik. Ez az egyetlen elfogadható magatartás, mert a szabadságvesztés, életvesztés, vagy elvesztés újabb létrontáshoz vezet. A létrontót nem megbüntetni, hanem jóvátételre kell kötelezni.

A felelősség személyes. Tetteinkért a társadalom nem vonható felelősségre. Tilos a felelősséget elmosni, a másokra hárítani. Mindig a két kéz cselekszik. (Aztán a nyelv, amely magyarázatot próbál találni.) A társadalom senkit nem kényszerít gazságokra, Raszkolnyikovot sem, Napóleon sem, a diktátorokat sem, az uzsorás vénasszonyt sem. Nincs olyan igazságtalanság, amelyet csak egy újabb létrontással lehet jóvátenni. Ha a tanuláshoz a diáknak nincsen pénze, nem ok arra, hogy az uzsorást megölje.

Szerkesztette: Weltler Sándor

Tanácskozott a nyugati egyházkerület közgyűlése

Az elnökség és a kerületi tisztségviselők jelentéseinek meghallgatása mellett választási ügyekkel, támogatási kérelmekkel, egyházközségek státuszának változásával és a testvérkerületi kapcsolattal is foglalkozott a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület közgyűlése a 2019. április 26-án, Gyenesdiáson, a Kapernaum Szeretetotthonban tartott ülésén.

Szemerei János püspöki jelentésében az összefogás erejét és az egymástól való tanulás fontosságát emelte ki a 2018. évről szóló beszámolójában. „A nehezedő körülmények között csak úgy tudunk talpon maradni, ha az evangélium ügyéért, egyházunkért komolyabb áldozatot hozunk, illetve az időnkkel, az erőnkkel, a lelki és az anyagi forrásainkkal, a humán erőforrásainkkal az eddigieknél is job-

ban gazdálkodunk... Ha kevesebben vagyunk, sokkal inkább össze kell fognunk, és egymást segítve, támogatva kell dolgoznunk” – fogalmazott.

Mészáros Tamás ehhez kapcsolódóan az elköteleződés fontosságát hangsúlyozta az előző év tapasztalatai alapján.

Verasztó János leköszönő kerületi missziói lelkész beszámolóját az elmúlt évben zajlott missziói munkáról, programokról – távolléte miatt – Adámi Mária olvasta fel. Majd Schermann Gábor kerületi GAS-felelős, dr. Horváth József kerületi ügyész, valamint Koczor György, a Dunántúli Harangszó megbízott szerkesztője számoltak be elvégzett munkájukról.

Ezt követően került sor a szükséges tisztségviselők megválasztására. Kissné Kárász Rózsa, a kerület jelölési és választási bizottságának elnöke tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Verasztó János lemondásával megüresedett kerületi missziói lelkészi tisztségre való jelölést egyedül Baranyay Csaba kőszegi lelkész fogadta el. A jelöltet a közgyűlés nyílt szavazással, egyhangúlag megválasztotta.

A következőkben döntöttek arról is, hogy az Országos Nevelési és Oktatási Bizottságban Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna esperes lemondásával megüresedő helyre a közgyűléstől már korábban bizalmat kapott Kolarovszki Zoltánt javasolja a testület.

Az intézményektől beérkezett kérések szerint a balatonszárszói Andorka Rudolf Evangélikus Konferenciaközpont igazgatótanácsába Németh Szabolcs, a főtí Kántorképző Intézet igazgatótanácsába pedig Koczor György lelkészeket delegálta a közgyűlés.

Ezután a finnországi mikkeli egyházkerülettel kötött testvérkerületi szerződés meghosszabbításának ügye következett. A testvérkapcsolat újabb öt évre való meghosszabbítását a tagok egyhangúlag megszavazták – azzal a feltétellel, hogy a másik fél kérése szerint a szerződés szövegébe a két egyháztest intézményei közötti szakértői látogatások lehetősége is kerüljön bele.

A napirenden szerepelt egy örömteli ügy is: a tavalyi évben indult szigetközi misszió központjául szolgáló, eddig Győrhöz tartozó győrfalvai leánygyülekezet önállósulási kérelme. Miután a győri egyházközség és a győr-mosoni egyházmegye közgyűlése is elfogadta a kérést, az egyházkerületi közgyűlés egyhangúlag hagyta azt jóvá. A döntés május 1-jén lépett életbe, egy új egyházközséggel gyarapítva a nyugati kerület közösségeinek számát.

Az elerőtlenedett Csöglei Egyházközség esetében viszont a visszaminősítésről kellett dönteni. A vasi és a veszprémi egyházmegye határára fekvő egyházközséghez tartozó gyülekezetrészek részben fiókegyházként, részben szórványként a Bobai Egyházközséghez lettek besorolva. Az egyházközségi és egyházmegyei közgyűléseken meghozott döntést a kerületi testület is egyhangúlag támogatta, elfogadva ezzel a két egyházmegye határainak módosulását is.

Majd a beérkezett támogatási kérelmekről döntöttek az ülés résztvevői. Az uraiújfalvai egyházközségnek a lelkészlakás felújításának céljára egymillió forintot, a pápai egyházközségnek a parókiaépület homlokzatának renoválására félmillió forintot szavaztak meg.

AM

KÉTSÉG ÉS BIZONYOSSÁG
Országos evangelizáció
Budapest, Deák téri evangélikus templom
2019. október 12. szombat 10–16 óra

Lábbal is valljuk meg hitünket!

Egyházkerületünk őríz egy nehéz, de mégis erőt adó örökséget, amit azért ápolunk, hogy ma is erőt merítsünk belőle.

Az ellenreformáció legsötétebb időszaka, a gyászévtized (1671-1681) után, amikor a reformált közösségek patrónusait már áttértették, templomaikat karhatalommal elvették, a lelkészeket hivatásuktól eltiltották, a híveket pedig megfélemlítették, úgy tűnt, hogy végleg megszűnt Magyarországon a protestáns vallásgyakorlat.

Isten azonban a legnehezebb időben sem hagyja el a benne bízókat. Eleink küzdöttek, harcoltak és imádkoztak. Isten pedig meghallgatta és megsegítette őket. A nagy társadalmi nyomás miatt az 1681-es soproni országgyűlésnek a vallási szabályozásba egy kis szelepet kellett építenie, ami azt eredményezte, hogy néhány településen engedélyezték a protestánsoknak (evangélikusoknak és reformátusoknak) istentiszteletek tartását. Ezekre az artikulárisnak nevezett helyekre kellett elzarándokolniuk azoknak, akik anyanyelvükön, és hitük szerinti istentiszteleten kívánták dicsérni az Istent. „Vasárnaponként feketéllett az út a templomba igyekvő emberektől” – jegyezte fel valaki, mert hosszú, tömött sorokban jöttek gyalog és lovaskocsikkal a hívek.

Bár az egykori hatalmi cinizmus azzal számolt, hogy lelohad

majd a lelkesedés, és idővel elfogynak azok, akik útra kelnek a nagy távolságban álló templomokba, de tévedett. Kereken száz éven keresztül, egészen a türelmi rendeletig (1781) tartott ez az idő. Hűségesen mentek az emberek több tíz, néha száz kilométer távolságból!

„Kényszerzarándoklatnak” is nevezhetjük az artikuláris kor templomba járását, noha az útra senkit nem kényszerítettek. Önként indultak el, és vállalták a hosszú gyaloglást, a szekereken való sok órás zötykölődés fáradtságát, mert anyanyelvükön akarták hallgatni Isten igéjét, mert találkozni akartak a hittestvéreikkel, és mert részt akartak venni a közösségben. A lábukkal is megvallották hitüket, hogy Istent és az ő igéjét erős várnak tartják, de közben azt is megtapasztalták, hogy az ige erő- és áldásforrásként őket tartotta meg.

Erre az időre emlékezünk 2019. szeptember 29-én. Különböző helyekről is irányokból indulunk gyalog és lovaskocsikkal Nemeskérre, ahol anyanyelvünkön megszólaló istentisztelet és gazdag kulturális programok várnak ránk. A régi időket nem csak azért érdemes felidézni, hogy megismerjük eleink életét, helyzetét, és tisztelegjünk hűségük előtt, hanem hogy mi is rátaláljunk az Istennél található örök kincsekre.

Szemerei János püspök

Folytatódik az együttműködés a Mikkeli Egyházkerület és a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület között

Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke és Seppo Häkkinen, a finnországi Mikkeli Egyházkerület püspöke 2014-ben testvérkerületi szerződést írtak alá, melyben megállapodtak arról is, hogy bizonyos idő elteltével felülvizsgálják az egyházkerületek közötti kapcsolat működését. Erre éppen egy évvel ezelőtt került sor, amikor a nyugati egyházkerület delegációja vendégeskedett finn testvéreinknél. Egyházkerületünk elnöksége, Mészáros Tamás felügyelő és Szemerei János püspök, valamint Seppo Häkkinen püspök értékelték az elmúlt négy évet, és kölcsönösen megerősítették egymást abban, hogy folytatódjon az együttműködés. Ezt a szándékot mind a mikkeli egyházkerület, mind pedig a nyugati egyházkerület közgyűlése is megerősítette.

Ezek után került sor 2019. május 18-án, szombaton, a Jyväskyläben megrendezett Finn Egyházi Napok keretében a testvérkerületi szerződés megerősítésére. Az aláírást megelőzően mindkét egyházkerület püspöke hálát adott Istennek a kerületi kapcsolat általi gazdagodásért, és azért, hogy az egymásért való imádság, a személyes találkozások, és a különböző szintű együttműködés során igazi testvéri viszony alakult ki.

A püspökök megosztották egymással örömeiket, és beszámoltak az egyházaikat érintő kihívásokról. Az együttműködési szándék megerősítésének alkalmán jelen volt a jyväskyläi gyülekezet magyar testvér-gyülekezetének négyfős delegációja is Debrecenből, akik testvérgyülekezetük meghívására vettek részt az egyházi napokon.

Felelős: Adámi Mária; maria.adami@lutheran.hu

Szeptemberre hangolódva

Szabadiné Kutas Emese vagyok, s mióta a diplomámat megszereztem, 25 éve tanárként dolgozom. Jelenleg Esztergomban matematikát tanítok az Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnázium, Óvoda és Általános Iskola nevű, a Szt. Mári Irgalmas Nővérek által fenntartott intézményben.

Mikor ezt a cikket fogalmaztam, javában tombolt a nyár. Az én nyári pihenésem az, hogy dolgozom a kertben, rendbe szedem a lakásomat, kirándulok, biciklizem, olvasok. Míg kétkezi munkát végzek, van időm gondolkodni. Átgondolom azt, hogy mit csinálnék másképp jövőre. Általában nagy gimnazistákat tanítok, de néha, így most szeptemberben is kapok „kicsiket”, hetedikeseket. Velük egész más hangon kell beszélni, módszertanilag nagyobb kihívás számomra az ő tanításuk, mint a nagyoké. Nyáron nagy építkezés zajlott iskolánkban, így a tanév elején nekünk, tanároknak nagyon fontos feladatunk a diákokkal és a technikai dolgozókkal együtt a visszarendezkedés, hogy ősztől minden zökkenőmentesen indulhasson el. Mivel iskolánk egyházi intézmény, a tanév lelki gyakorlattal kezdődik, amely segít minket abban, hogy nyitott lélekkel tudjunk tanítványaink és kollégáink felé fordulni.

Most speciális helyzetben vagyok, mert az osztályom végezni, érettségizni fog. Ők öt éves képzésben vettek részt, kamaszként kerültek hozzám, mostanra már gyakorlatilag felnőttek, hiszen mind a 34-en elmúltak már 18 évesek. Viszonyunk a hosszú idő, a sok együtt töltött tanóra, lelki gyakorlat, túra, kirándulás, színházlátogatás miatt meglehetősen szorosra vált. A kezdeti egy-két év szigorát fel tudtam váltani valamiféle kölcsönös együttműködésen

alapuló kapcsolattá, ezért egyáltalán nem fáraszt el az, ha hosszabb időt töltök el közöttük. Szeptemberben Krakkóba megyek velük három napra osztálykirándulásra, melynek szervezése számomra fontos feladat. Mivel nagyon kötődünk egymáshoz, fel kell készülnöm a búcsúzásra is, már keresgélem a megfelelő mondatokat, hogy kinek-kinek személyre szóló útravalót adhassak majd át.

Szabadiné Kutas Emese

Osgyán Gáborné 15 éve a Bakonycsernyei Evangélikus Óvoda óvodavezetője, Bakonycsernye Nagyközség pedagógiai díját vehette át az idei falunapi megnyitó ünnepen. Az alábbiakban ő szól őszintén érzéseiről, pedagógiai hitvallásáról. (A szerk.)

Nyár folyamán egy kis időre elcsendesedett az óvoda épülete, melyben dolgozom, mindennapjaimat töltöm. Úgy éreztem, hogy nekem is az elcsendesedésre, Istenre figyelésre most még nagyobb szükségem van, mint mások. A nevelési év végére mindenki elfárad, szükség van a továbblépéshez a töltekezésre is. Nem üres, tartalmatlan pihenésre, nem nyugalomra, hanem éber Istenre figyelésre, elmélyülve, teljesen jelen lenni az imádságban. Hálaival van tele a szívem, hiszen a nyár folyamán az Istennel megélt mély kapcsolat mellett a teremtett világ csodáiban is gyönyörködhettem szerettem körében. A sok szép láttán is eszembe jutott, hogy ezt kinek is köszönhetem! Lassan kezdődik az új nevelési év. Milyen érzések kavarnak bennem? Elsősorban a hála. Örülök, hogy dolgozhatom, hogy olyan munkám van, amit szeretek, melyet hivatásomnak tekintek. Biztosan sok megoldandó feladatot is tartogat számunkra az új nevelési év, de ott lesz velünk az Úr Isten, nem hagy magunkra, nekünk csak rá kell hagyatkoznunk, és vezet minket. Akkor vagyunk igazán erősek, ha egy lépést sem tudunk tenni anélkül, hogy Istenre ne támaszkodnánk.

„Szolgálatok az Úrnak örömmel” (Zsolt 100,2). Fontos, hogy amit végzek, azt szolgálatnak tekintem. Úgy gondolom, hogy az igében fontos szó az,

hogy örömmel, ne csak úgy mellékesen, hanem tiszta szívből szolgáljak, szolgáljunk. A fenti bibliai igének szeretnék megfelelni az elkövetkező nevelési évben, éveken is.

Osgyán Gáborné

Felelős: Szarka Éva lelkész; istvan.szarka@lutheran.hu

Hogyan készülök a tanévkezdésre?

tottuk, tudjuk, hogy jönnek a meglepetések szépen sorban. Először az új osztályok részéről, már most lehet gondolkodni az új módszereken, megoldásokon. A mást és máshogyan kérdése, a jobb eredmények elérése már szinte a tanév előtt elkezdődik. A bevált régi gyakorlatot az ember tartja folyamatosan, de fel kell készülni a változtatásokra is. A rendszeres bejárással, ami most augusztus 22-től lesz, vissza is csöppenünk majd a régi kerékvágásba. A kollégák élménybeszámolóit, a közvetlen munkatársakkal lefolytatott kis szakmai beszélgetések az iskolai mindennapokat jelentik majd.

Ami persze a legfontosabb, hogy járhatsz a világ számos szép országában, lehet ragyogó nyarad, de amikor belépsz az Öregtemplomba, valami megkönnyebbülést, nyugalmat érzel. A csendesnap az Öregtemplomban pedig, ha nem is mindenkinek, de a többségnek a hazatérés örömteli élményét jelenti. Mint ahogy írtam, nem könnyű ma keresztyén pedagógusnak lenni. Az elhívásnak és az elhivatottságnak egybe kell esnie ahhoz, hogy példát tudjunk mutatni, és meg tudjuk őrizni keresztyén értékrendünket ebben a változó és bizony nem mindig igazságos világunkban. Így ezekkel a gondolatokkal kívánom az új tanévkezdés előtt minden egyes kollégámnak, hogy a Jóisten segítségével ez sikerüljön nekünk!

Kertész Zsolt

Július vége felé járunk, és nekem a tanévkezdésre kellene készülnöm. Őszintén szólva most éppen két nyaralás és a fiaim szülinapi ünneplése között a tanévkezdés szóba sem jön. Az írást viszont le kell adnom, ezért egy kicsit változtatnék a címen és az olvasóval az ilyenkor felmerülő gondolataimat osztanám meg.

A pedagógust ebben az időben talán az iskolára a felvételi ponthatárok kihirdetése emlékezteti először. Ilyenkor eszünkbe jutnak a tanítványaink – már nagy lehet az izgalom, hiszen a ragyogó érettségi után ezen a napon dől el, hogy sikerült-e bekerülni az áhított egyetemre. Persze ezzel már szinte ismét az iskolában vagyunk. Jönnek majd a felvétellel kapcsolatos hírek (ez a mi iskolánkban bevett szokás) az osztályfőnököktől, felkészítő tanároktól, esetleg egy-két volt tanítványtól. Ami aztán nem engedi az iskolát elfelejteni a nyár közepén sem. Nekem augusztus közepe jelenti az új tanévre való ráhangolódást. Noha még nem kell bejárni, de valami furcsa, megmagyarázhatatlan türelmetlenség van bennem. Be-bemegyek, már sportolok egy kicsit, kíváncsian körbenézek, mi változott meg a nyár folyamán. Hiányozni kezd a rendszeresség, és persze kíváncsian várom, milyen változások történtek. Aztán beszélgetve a kollégákkal, az ismerősökkel egy csapásra sok kérdés és megoldandó feladat szokott körvonalazódni ilyenkor. Így van ez minden évben. Milyen lesz az új generáció, kik az új tanárok, milyen változtatások lesznek az iskola életében. Ma sem egyszerű pedagógusnak lenni, hiszen mindannyian, akik ezt a hivatást válasz-

A tanévkezdésre való felkészülés számomra akkor veszi kezdetét, amikor kicsengetnek az előzőről. A gyermekek szeme az izgatottságtól, a szabadba vágyakozástól, a megkönnyebbüléstől csillog, engem pedig nyugalom jár át, és mérhetetlen hálát érzek. Meg kell köszönjem Istennek, hogy erőt adott a nehéz, dolgozó hétköznapiakra. Köszönöm, hogy a segítségével sikerült a felmerülő problémákra nem akadályként, hanem magamat a hivatásomban és a hitemben még jobban megerősítő feladatként tekintenem. Köszönöm, hogy ebben a tanévben is rengeteg gyermekhez, szülőhöz, munkatárshoz sikerült még közelebb kerülnöm.

A következő pillanatban pedig már az eljövendő tanév teendőin járnak a gondolataim – szakmai ártalom?! –, és ismét van mondanivalóm az Úrhoz. Vannak kéréseim, de legfőképp kérdéseim, melyek aztán tíz héten át sokszor előtörnek belőlem. Mert a nyár számomra nem csak szabadság, pihenés, önfeledt időtöltés. Folyamatos, lassú felkészülés. Melynek elengedhetetlen kellékei az „Úrral jól beszélgetős”, nagy, elidőző csendek. Amikor megbeszélhetem magammal és Vele, hogy erre a pályára – ahol nap mint nap még a gyermekektől és az iskolától távol is kérdések sokasága merül fel az emberben – végtére is Ő vezetett engem. Tudom, hogy a következő tanévben is rengetegszer fog bizonyosságot adni arról, hogy valóban itt van a helyem.

Ősze Viktória, a győri Péterfy Sándor Iskola tanára, a téti gyülekezet tagja és kántora

Felelős: Koháry Ferenc; ferenc.kohary@lutheran.hu

TANÉVKEZDÉS A SZERETET JEGYÉBEN

„Hálát adok a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, aki megerősített engem, mert megbízhatónak tartott, amikor szolgálatra rendelt.” (1Tim1,12)

Tanítói hivatásom szép, ám nem könnyű szolgálatát hívó evangélikus-ként élem.

Ősztől első osztályos tanító néni vagyok a mi evangélikus iskolánkban. De mielőtt idekerültem, 30 évet állami intézményben tanítottam és soha nem gondoltam, hogy máshol is lehetnék. Még akkor sem, amikor 3 évvel ezelőtt meghoztam életem nagy döntését, és vidékre költöztem idős szüleim közelébe, segíteni, támogatni őket, otthagyni megbecsült helyemet a fővárosi iskolában, mikor negyedikes osztályomat épp elbocsátottam. A nyár folyamán mindvégig abban a tudatban éltem, hogy a település állami iskolájában fogok tanítani, ám az utolsó pillanatban kiderült, hogy ott mégis számomra hely. Így vezetett az utam az akkor alakuló evangélikus iskolába, ahol örömmel fogadták jelentkezésemet. Hiszem, hogy az Úristennek a terve volt ez, hogy végre a helyemre kerüljek. Ez a bizonyágtétel megerősített hitemben.

A tanítói szolgálatot itt küldetés-ként élem meg, és egyfajta elköteleződés számomra. Nagy felelősséget is jelent, ami alapfeltétele a hivatásomnak. A gyermeki személyiség tiszteletben tartása pedig elengedhetetlen. Tiszttelem a tanítványaimat, akikből bármi lehet, mert Isten minden gyermekben elhelyezett valami kincset. A tiszteletnek a nevelésben is nagy szerepe van, ami természetesen csakis kölcsönös lehet. Engem az Úristen nevel, én pedig a tanulókat, akikkel szemben életkoruknak megfelelő pozitív elvárásokat támasztok, betartható, közösen megfogalmazott szabályokat, értelmes korlátokat állítok fel. Kaptam egy küldetést a Jóisténtől, amit nagy felelősséggel végzek. Gyakran gondolkodom el azon, mit vár el tőlem az Isten, és itt jöttem rá, mi volt az ő terve velem. Hitelesen élni és Jézus Krisztust követve szolgálni az itteni közösséget.

Nevelői munkám alapja a szeretet. Hisz a szeretet által Istennél vagyunk. Ez a legfőbb mozgatórugója tanítói szolgálatomnak, és arra okítom a kicsiket, hogy szeressék egymást. Pozitív érzelmeket közvetítő magatartásunk meggyőződése szerint gyermekeink erkölcsi növekedését mozdítja elő. Iskolai szinten ökumenikus hozzáállást, vallási türelmet kell képviselnie evangélikus pedagógiánk, hisz iskolánk éppen hogy csak elindult az egyházi lét útján. A fokozatosság elvét követve nem támaszthatunk teljesíthetetlen elvárásokat azok elé a tanulóknak, akik az alsóbb osztályokat még állami iskolában kezdték. Reggelente a tanítás előtti, valamint az étkezések előtti és utáni közös imáink, a hét eleji áhítat, a bibliaórák, az ünnepi istentiszteletek segítik elköteleződésüket. Tapasztalom, hogy a kicsik is tudnak elmélyülni, felelősségteljesen imádkozni.

Egy új tanév indítása mindig nagyon izgalmas. Különösen akkor, ha 1. osztályosokkal kezdek a tanévet. Az újrakezdés öröme élhetem át, és új kihívások elé nézek. A hétköznapiakban sokszor majd nehézségek is adódnak, de képes leszek megoldani őket, mert érzem Jézus Krisztus felém forduló szeretetét.

„Mindenkinek a maga dolga

Jól tanulja, jól végezze,-

Úgy az egész háznak dolga,

Felviszi az Úr kegyelme.”

(Luther Márton Kis Kátéjának záró verse)

Szabóné Reichert Hilda

Egy falusi iskolában tanítok alsó tagozatos gyermekeket. A tanév végére nagyon elfáradtunk, tanárok és diákok egyaránt. Aztán következett egy hét napközis tábor tele vidámsággal, játékkal, stranddal, jó beszélgetésekkel. Kellemes élmények a vakáció kezdetén, jöhet a nagy kikapcsolódás.

És jött a felkérés ennek a cikknek a megírására.

Hogyan készül egy keresztyén pedagógus a tanévkezdésre? Érdekes kérdés, ezt még sosem tettem fel magamnak, nem is értettem igazán. Mit írhatnék én erről érdekeset, okosat? Többször eszembe jutott a kérdés, halogattam a feladatot. Imádkoztam Istenhez, hogy segítsen, hiszen tudja, hogy nem az írói vénát adta talentumnak.

Semmi eredeti gondolat nem jutott eszembe. Hogy készül... mint a nem keresztyén. A július hónapban igyekszik teljesen elfelejteni az iskolát, otthon mindent kitakarítani, kertészkedni, napozni, nyaralni, olvasni, barátokkal beszélgetni, jókat gyalogolni, röviden: élvezni a jól megérdemelt pihenést. Majd augusztusban már észrevesz egy jó gyermekrejtvényt az újságban, rábukkan „véletlenül” a Pintersten egy remek oktató játékra, mert „A játék megolajozza a testet és a lelkét.”/Benjamin Franklin/ Aztán, ha már itt van, keres valami újat az értékeléshez. Ja, és a dekoráció! Nézzünk csak szét! Szóval kezdődik a tervezgetés, gyűjtögetés, kivágás, festés, varrás... De a keresztyén pedagógus...

Persze! A szülő rám bízta legdrágább kincsét, a gyermekét. És ez a kincs nem csak az övé, ő Isten gyermeke is. Ez nagyon komoly felelősség.

Minden reggel kérem szoktam Istent, hogy segítse meglátnom bennünk Krisztus arcát. A legrakoncátlanabb, legpuffogósabb, a mindenbe belebeszélő, az indulatos, a törtető, a szorongó, a lázító, a lassabban haladó gyermekben is. Adjon bölcs szívet és bölcs beszédeket, hogy az Ő akarata szerint, az Ő dicsőségére neveljem őket. A tanítványaimat becses személyeknek tekintsem. Aki évfolyamelső, az csak azt jelenti, hogy a tantárgyakból kiemelkedően teljesít. A kihívás, hogy jó, kiegyensúlyozott embert neveljek. Megtanítsam személyes példámmal az egymásra figyelmet, hogy a másik ember is benne van a világomban, és közben a saját egyéniségem is megmarad.

Egy alkalommal a hittanosok kirándulni voltak, csak pár gyerek volt az osztályban. A nem keresztyének. Szabadidőben kértem, hogy a padjukban tegyenek rendet. A nehezen tanuló kislány, mikor végzett a saját portáján, látta, hogy egyik hiányzó tanulónál is eluralkodott a káosz, s megkérdezte, hogy az övét is rendbe teheti-e? Ez megmelengette szívemet, megdicsértem, és hálát adtam az Úrnak, hogy lám, lám, a gyümölcs...

Szóval, igyekszem a napi munkámat Jézus tanítványaként végezni, és ő bőségesen megadja a segítséget, ha hozzá folyamodom. Szuper! Holnap jöhet a laptop, fejben összeállt a cikk.

Ám reggel, míg rutin feladataimat végeztem, egy hang megszólalt bennem. Mi van a nyári Bibliatáborral, a több íghallgatással, ígeolvasással, imádsággal. Sokkal több időm van keresztyén témájú könyveket olvasni, filmeket megnézni. Hát nem ez a lényeg? Először nekem kell átalakulnom, megtérnem, hogy a Szentlélek gyümölcseit teremhessem, amelyek nélkülözhetetlenek, hiszen komoly befolyással vagyok a gyerekekre. Ez a különbség a keresztyén és nem keresztyén pedagógus készülődésében. Nekünk mindenkor szövetségesünk a Gondviselő Isten. „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme” Péld 9,10

András-Fritz Györgyi

Felelős: Koczor György; gyorgy.koczor@lutheran.hu

Aratási hálaadás Ágfalván és Sopronbánfalván

Színes tökökkel, mosolygós almákkal, nyurga kukoricaszárakkal, búzák-lászkokkal és őszi terményekkel feldíszített oltárt először Németország fővárosában láttam. Mivel az oltár díszei nyilvánvalóan nem Berlin emeletes házai között teremték, a nagyvárosi gyülekezet tagjai termény helyett évről évről pénzt gyűjtenek, nem is keveset, amelyet a „Brot für die Welt” (Kenyeret a világnak) nevű segélyszervezetnek ajánlanak fel. Az aratási hálaadás egy rendkívül sok embert vonzó, nagyszabású istentisztelete annak a kelet-berlini gyülekezetnek, amelyre maig nagy-nagy szeretettel emlékezem.

Amikor tizenegy évvel ezelőtt Ágfalvára költöztünk, itt is mindenképpen meg szerettem volna „honosítani” a német gyülekezetből ismert őszi oltárdíszeket és istentiszteleti formát. Az aratási hálaadó istentisztelet „honosítására” azonban nem volt szükség. Mind Ágfalván, mind Sopronbánfalván sok évtizedes múltra tekint vissza ezeknek a gyönyörű őszi istentiszteleteknek a sora. Talán azért is, mert mindkét gyülekezetben jó tíz évvel ezelőtt még a német ajkú tagok voltak többségben. Nem tudni pontosan, mióta ünneplik a hálaadást, de gyülekezeteink idősei szerint már az ő gyerekkorukban is fel volt díszítve ezen a vasárnapon az oltár. Egy, az ötvenes években gyerekeskedő asszony arról mesélt, hogy az ágfalvi oltáron a – máskor perselyes tálként használt – tányérnak az egyik felén volt a zöldség, a másikon

a gyümölcs. A templom díszítése ma ennél sokkal dekoratívabb. Már nem csak egy tálkat használunk, hanem az egész oltártér díszben áll. A tarka virágok mellett helyet kapnak a patisszonok, a répák, a céklák, a krumplik, az édes és a csípős paprikák és a színes gyümölcsök egész sora és egy-egy szelet kenyér is. Mivel a kékfrankos borok szűkebb pátériája a vidékünk, az oltáron mindig akad jóféle vörösbor és must is.

Mi azonban a többi gyülekezettel ellentétben nem októberi vasárnapon adunk hálát a termésekért, hanem novemberben. Ez a szőlővel és a gesztenyével foglalkozó családok kívánságára alakult így – már évtizedekkel ezelőtt –, mivel a borok november előtt még nem forrnak ki a pincékben, a gesztenyéket pedig még októberben is gyűjtögetik.

Az aratási hálaadás mindkét gyülekezetünkben családi istentisztelet keretében történik, amelyen szép számban vesznek részt a hittanosok és a fiatal családok is. A kisfiúk a feldíszített oltár elé rendszerint játéktárolatokat is szokatak hozni.

Hitoktatónk, Plöchl Ildikó javaslatára az aratási hálaadásra évek óta az istentiszteletet megelőző napon terménygyűjtéssel készülünk. Vidám gyerekcsoporttal, énekszóval, kiskocsit húzva szombat reggel elindulunk a templomból evangélikus családokhoz, ahol kérünk „valami szépet” az az évi termésből. Egy-egy füget, citromfűvet, gyógynövényt, répát, burgonyát, krizantémot, almát, kör-tét... kinek, ami van. A több órás „túra” után a gyermekek ügyes kezű asszonyok segítségével feldíszítik másnapra az oltárt.

A családi istentisztelet után minden gyerek vihet haza néhányat a termények közül, a maradék zöldséget és gyümölcsöt pedig rászoruló családokhoz szoktuk eljuttatni.

Megvan a varázsa a nagyvárosi hálaadó istentiszteleteknek is. Falun azonban, ahol valahogy közelebb van hozzánk a föld és a termés, betakarítás idején talán még jobban értjük, vagy inkább érezzük: „...minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása.” (Jak 1,17)

Heinrichs Eszter

Felelős: Hegedűs Attila; attila.hegedus@lutheran.hu

Hogy kezdjük a tanévet?

Kovács Marcell 2018 szeptemberében kezdte pedagógusi hivatását friss diplomás gyakornokként. Egy szakgimnáziumként és szakközépiskolaként egyaránt funkcionáló kisvárosi intézményben tanít magyar nyelv és irodalom tantárgyat nappali és esti tagozaton. Szeptembertől osztályfőnökként kezdi meg munkáját, az előtte álló kihívásokról így vall: „Kiemelten fontos, hogy a „diáksereg” minél hamarabb osztályközösséggé formálódjon, melynek szolgálatában a szakórákon túl az osztályközösség-építő órák, a kirándulások, az iskolai rendezvények (például a kacsaaavató) állnak. Ugyancsak fontos, hogy az osztályfőnök megismertesse a tanulókkal az intézményi kultúrát, kialakítsa a rendezvényeken való minél szélesebb körű és elhivatottabb részvétel belülről fakadó motivációját. Továbbá meg kell ismerni a diákok egyéni sajátosságait, s a lelki, a beilleszkedési, a magatartási és a tanulási problémáival küzdő tanulók érdekében fel kell venni a kapcsolatot az iskolai szociálpedagógussal, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, valamint a mentorálást végző kollégákkal. Osztályfőnökként betekintést kell nyerni a tanulók családi hátterébe, hiszen a szülőkkel való folyamatos és produktív kapcsolattartás elengedhetetlen a tanulók sikeres tanulmányi előmenetelének és személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.” Közösségépítő kulturális programként osztályának színházlátogatást tervez a szombathelyi Weöres Sándor Színházba.

Pintér Julianna tanítónő életét és munkáját konfirmációi ígéje kíséri: „Úgy gondolom, hogy a szelidség, az irgalmasság, igazságosság, tiszta szív mind olyan erény, tulajdonság, ami fontos az élet minden területén, és a tanítói munkámban is. Az új tanévben elsős osztályfőnökként folytatom a munkámat. Nagy a felelőssége egy tanítónak a kicsi gyerekekkel szemben, hiszen az építőkockától, a babaszobából kell őket szépen fokozatosan átvezetnünk a betűk, a számok világába. Ez az út nem lehet túlzottan göröngyös, szomorkás. Célunk a tanítópárral, hogy a ránk bízott gyermekek megszeressék az iskolát, és közösségünk aktív, biztos lelki alapokkal rendelkező tagjai legyenek.

Arra a kérdésre, hogy egy egyházi iskola sajátosságai milyen többletet jelentenek a nevelésben, a közösségi életben, így válaszolt a tanítónő: „Az egyházi iskolák sajátossága, hogy a gyerekek lelki fejlődésére is nagyon figyelünk. Egy igaz keresztény ember elfogadja a másik embert, segíti, a gyengébbet felkarolja. Ezeket az alapvető értékeket próbáljuk meg a mindennapjainkba belecsempészni. Úgy gondolom, nagy felelősségünk a példamutatás, hiszen tőlünk, felnőttektől lesnek el minden kisebb-nagyobb viselkedésformát. Nem elég tehát elmondani, mit is kellene tenni, azt nekünk pontosan meg kell mutatnunk.

Fontos, hogy megérezzék, jó tartozni valahova, ahol szeretnek minket, segítenek, ha arra van szükségünk, és ők is segíthetnek másoknak. Ezért hívjuk, várjuk a családokat különböző gyülekezeti alkalmakra is, ahol mi, pedagógusok is aktívan részt veszünk a közösség életében.

Vörös Ágnes tanítónő 38 éve van a pedagógus pályán. 2007-től a Reményik Általános Iskolában tanít, részt vett az iskola arculatának kialakításában. „Ebben a tanévben kezdem az utolsó osztályomat nyugdíj előtt, ezért szeretnék mindent beleadni, hogy szép emlékekkel zárjam pályafutásomat. Szeretek első osztályt tanítani, mert ők teljes mértékben motiváltak, kíváncsiak, ezért jó érzés köztük lenni. A tanításban példaképem Móra Ferenc. Az ő világa, ahol a tárgyak élnek, éreznek, beszélnek, a fantázia pedig szárnyal, közel áll hozzám, és elsöben gyakran alkalmazom. Már év végétől készülök az új osztály fogadására: tudom a nevüket, családi hátterüket, különlegességüket, valakivel már egy kis előfoglalkozást is tartok, hogy ne kezdje kudarccal az évet. Nyár végén ismerkedési délutánnal hangolódunk az új életre. Ekkor a templomba is bemegyünk, ahol a lelkész nő fogad bennünket. Nagy kihívást jelent nekem az új generációhoz való alkalmazkodás. Tudom, hogy gyakran kellene új ingereket alkalmazni, hogy az érdeklődést fenn tudjuk tartani, de én pont az ellenkezőjét tartom feladatommá. A mesét diavetítőről nézzük, bábozunk, és tanuljuk a csendet. A keresztény értékek minden pillanatot átszönek. Gyakran énekeljük: Szívem csendben az Úrra figyel, ki segít...

Felelős: Körösi Krisztina; krisztina.korosi@lutheran.hu

Új tanév, új kihívások, új remények

Veszprém megyében működik az ország legkisebb evangélikus iskolája a **Malomsoki Evangélikus Egyházköz-ség** fenntartásában. A marcaltői **Kmety György Evangélikus Általános Iskola és Óvoda** 2008-ban, több mint egyéves kálvária után került a szomszéd falu evangélikus gyülekezetének gondozásába. A helyi önkormányzat – megromlott anyagi helyzete miatt és a likvid működés érdekében – 2007 nyarán a Vocational Alapítványnak adta át az intézményt. Mint utóbb kiderült, ez nagyon rossz döntésnek bizonyult. Az egyébként szcientológiai háttérrel rendelkező társaság ugyanis nyugalom, rend és béke helyett leginkább káoszt hozott a korábban szebb napokat látott iskola és óvoda életébe. A falvak lakóinak a folyamatos bizonytalanság, a rossz hangulat és az elmaradó fizetések jutnak eszébe tevékenységükről. Az anyagiakon túl még súlyosabb, hogy máig nehezen gyógyuló lelki sebek tucatjai maradtak utána.

A malomsoki gyülekezet ezért nem egyszerűen átvette, hanem megmentette ezt az iskolát (a hozzá tartozó óvodákkal együtt). Sajnos a sokak által várt fordulat mégis elmaradt: a külső próbatételek után az intézmény életét belső feszültségek jellemezték, amelyek évről évre élesedtek. Igazgató igazgatót követett, mégis a legtöbben úgy érezték, hogy a helyzet nem javul, semmit nem haladunk előre, inkább egyre mélyebbre süllyedünk.

2017 nyarán a fenntartó gyülekezet szakított azzal a gyakorlattal, hogy „külső emberben” keresi a megfelelő vezetőt, és egy helyben élő, sok éve az iskolában tanító, fiatal, agilis, mind a szülők, mind a tanárok, mind pedig a falvak lakói számára ismert személyt kért fel az igazgatói feladatok ellátására. **Huszárné Németh Izabella**, aki (azóta is) az iskola testnevelés szakos tanára, a családjával való beszélgetések és sok-sok belső vívódás után végül vállalta ezt a nem könnyű feladatot. Emellett ígéretet tett a presbitériumnak arra, hogy a lehető legrövidebb időn belül (2 év) elvégzi a közoktatás-vezetői tanfolyamot, amely lehetővé teszi a végleges kinevezését. Megbízott intézményvezetői szolgálata a bizalom-építés jegyében telt, így tudott nyitni a szülők, a tanárok, a diákok és a fenntartó irányában is.

Időközben **10 éves lett az iskola**, amelyet csendesen ünnepeltünk meg, hálát adva a minket féltőn szerető Istennek, hogy megannyi hibánk és bűnünk ellenére megtartott minket végtelen kegyelmével. Sokan ismerik Ottlik Géza regényét, amelynek címe: Iskola a határon. Ez ránk is igaz, csak más értelemben. Iskola vagyunk a határon: nem két ország határán, hanem a lét és nemlét határán. Ezért minden új tanévet Isten aján-

déaként élünk meg, és minden tanév végén Neki mondunk köszönetet azért, hogy érdemtelenül is adott nekünk eleget. (Vö.: Zsolt 127,2) Elég erőt (anyagi és lelki értelemben egyaránt), elég szeretetet és elég kegyelmet, hogy amit ránk bízott, el tudjuk végezni. (Vö.: 1Kor 15,9k)

A legtöbben a mögöttünk hagyott úton rádöbbenek arra, hogy az ország legkisebb evangélikus fenntartójaként és legkisebb evangélikus iskolájaként mennyire egymásra vagyunk utalva. Napi fohászunkká lettek a sokat idézett Reményik-vers közismert sorai, amelyben templom és iskola egymás mellett állnak. Immár e kettő egységében haladva az idei nyáron újabb mérföldkőhöz érkeztünk. Sok-sok nehéz, átmenetinek nevezett év után Huszárné Németh Izabella személyében újra megválasztott igazgatója van az intézménynek, akit 2019. augusztus 31-én, a tanévnyitó istentisztelet keretében iktatott be hivatalába **Szemerei János**, kerületünk püspöke.

Iskolánk életének egy kaotikus, ám minden nehézsége és kuszasága ellenére is számos szépséget magában rejtő szakasza lezárult. Egy új azonban elkezdődik, amely talán az előbbieknél is nehezebb lesz. Nincsenek könnyű helyzetben a falusi iskolák, hiszen a demográfiai folyamatok nem kedvezőek. Ahogy más, a mienkhez hasonló intézmény, úgy mi is folyamatosan küzdünk az alacsony gyermeklétszámból fakadó kihívásokkal. Ugyanakkor bízunk abban, hogy az elvégzett munka nem volt hiábavaló, hogy az időközben helyreálló bizalom, a kreatív, eredményes munkához szükséges belső béke kifelé is láthatóvá válik. Bízunk benne, hogy egyre vonzóbb alternatíva lehet iskolánk, ahol valóban egy test tagjaiként élhetünk és munkálkodhatunk (Vö.: 1Kor 12,12–31). Leginkább pedig abban bízunk, hogy Aki eddig pazarló bőkezűséggel adta ránk áldását, a továbbiakban sem engedi el a kezünket.

Weltler Gábor

Felelős: Weltler Gábor; gabor.weltler@lutheran.hu

A jövő nemzedékéért

Különleges hely a győri Széchenyi István Egyetem. Nemcsak azért, mert a tudomány fellegvárainak tartott egyetemi intézményekben végzik a jövő értelmiségének képzését, hanem azért is, mivel Győrben felismerték, hogy egy fiatal akkor válhat a leghasznosabbá közössége számára, ha az intellektuális tudás mellé kiegyensúlyozott egyéniség, egészséges lélek is párosul. Ezt felismerve jött létre a Győri Egyetemi Lelkészség, amely több keresztyén felekezet, így a Hit Gyülekezete számára is lehetőséget biztosít arra, hogy az egyetem falain belül, közvetlenebb módon érje el a fiatalokat.

Amikor elkezdtek az egyetemi lelkeszségi munkát, több más cél mellett a legfontosabbnak határoztuk meg, hogy olyan hallgatókat érhesünk el az evangélium üzenetével, akik még nem ismerik Istent, vagy éppen eltávolodtak Tőle, hiszen maga Jézus parancsolta az őt követőknek, hogy tegyenek tanítványokká minden népet.

Nem könnyű feladat ez egy olyan intézményben, ahol a műszaki szakok többségben, és az empirikus, meg tapasztalható, mérhető és modellezhető jelenségek vannak a tanulmányok középpontjában. Mindemelllett megjelenik a ma oly nagy mértékben tapasztalható korszellem, amely azt sugallja, élj a mának, ne foglalkozz a holnappal, csak érezd jól magad.

Elsőre talán reménytelennek is tűnhet az ilyen feladat, és akár elkeseredésre is adhatna okot, ha az ember egymaga találna szembe magát egy ilyen helyzettel. Azonnal kezdenek a fejben cikázni a gondolatok: hogyan kezdjem el, mit csináljak most, hogyan érjem el ebben a sokszor olyan személytelen, okos eszközökkel agyonnyomott légkörben a hallgatókat.

Az egyetemen végzett munka folyamán rendkívüli mó-

don tudtuk meg tapasztalni, mekkora jelentősége van annak, ha közösen, egy akarral állunk ki egy cél érdekében: a Hit Gyülekezete Győrben tanuló hallgatói, mintegy húszan nagy kedvvel vetették bele magukat a feladatba. Mivel mindannyian fontosnak tartjuk, hogy a megváltás üzenetét hirdessük a környezetünkben, a közös célok hamar igazi közösséggé formáltak minket.

Az emberi erő és elhatározás a legtöbb esetben kevés az átütő eredmények eléréséhez, így tudjuk, ezt a tényt soha nem téveszthetjük szem elől. Isten vezetése és ereje nélkül minden kezdeményezés csak izzadágszagú erőlködésként érhet véget, így a hallgatóinkkal mindennél fontosabbnak érezzük, hogy folyamatosan Isten vezetése szerint vigyük véghez a ránk bízott feladatokat. Ezt a

vezetést viszont csak az Istennel való személyes közösség, és a Vele való járás folytán lehet megtalálni.

Így a közösségi céljaink elérése miatt heti négy alkalommal tartunk közös imaalkalmakat az egyetem lelkesi irodájában, ahol közbenjárunk az egyetemünkért, barátainkért, a nemzedékünkért és nemzetünkért. Ezeken az alkalmakon rendszeres lehetőség nyílik egymás megismerésére, és arra is, hogy egymást imában vigyük az Úr elé, és segítsük barátainkat a harcaikban győzelmeket elérni, legyen szó egy vizsgáról, munkahelyi vagy személyes nehézségekről.

A közösen eltöltött idő során egy igazán ütőképes egyetemista csapat kovácsolódott össze: egyre több és több barátunk ügyéért emeltünk szót Isten előtt, és meg tapasztaltuk, hogy a személyes kapcsolatépítés és az ezek során végbemenő bizonyágtételek mennyire nagy hatással vannak a környezetünkre. Több barátunk is személyes közösségbe került Jézus Krisztussal, többek esetében pedig egy határozott közeledési folyamat indult el Isten felé.

Ahogy egyre több embert ismerünk meg, egyre mélyebben adódik a meg tapasztalás, hogy igenis sok fiatal érzi, hogy Isten nélkül valami hiányzik az életéből. Persze először nem feltétlenül arra gondolnak, hogy pont Ő az, aki betölthetné az űrt az életükben, csak keresnek valami megfoghatatlant, valami magasabb rendűt, valami transzcendenst, ami túlmutat az általuk ismert fizikai világon. Tapasztalataink szerint egyre több ilyen kereső fiatallal lehet találkozni. Talán köszönhető ez annak az okkult könyv- és filmáradatnak, ami mostanában éri az embereket, vagy annak, hogy napjaink Európájában, vagy éppen a kommunizmus évtizedei alatt igyekeztek az emberekből kiolnival mindent, ami szellemi. Am az ember központi része,

a szíve mégis tudja, hogy van a szemmel látható világon túl is valóság. Néhányan éppen családi traumán vagy nehézségeken esnek át, és segítségért kiáltanak, mások értelmet keresnek az életüknek, mert érzik, kell lenni valami többnek, valami magasabb rendűnek, ami által boldogan élhetnek. Az ilyen pillanatokat megragadva olyan segítséget nyújthatunk embertársainknak, amelyek később sorsfordítónak bizonyulnak nemcsak földi életük, hanem az örökkévalóság szempontjából is.

Meggyőződésünk, hogy valódi és mély emberi kapcsolatok ápolásával lehet a leghatékonyabban elérni az embereket, és így lehet őket valóban beépíteni Krisztus testébe. Ezen tapasztalatokra alapozva igyekszünk az egyetemistákkal minél szorosabb kapcsolatot ápolni, hogy egy alkalmas időpontban el tudjuk mondani nekik, hogyan változtatta meg Jézus Krisztus az életünket, és hogyan szeretné az Ő életüket is megváltoztatni.

És valóban, érezhetően megnövekedett az egyetemeken az Istent kereső fiatalok száma. Az elmúlt tanévben egy igen provokatív vitaestet szerveztünk a győri egyetem egyik legnagyobb előadójába, melynek címe Eszmék háborúja volt. Ez alkalommal dr. Orosz László ateista fizikus és dr. Ruff Tibor filozófus, teológus ütköztette érveit és ellenérveit a tudományosság, ateizmus és a valódi hit témakörében. A fiatalok Isten iránt való szomjúságát mi sem mutatja jobban, mint hogy a rendezvény látogatottsága messze meghaladta az általunk várt létszámot. A teremben egy gombostűt sem lehetett leejteni, hiszen több mint 500 diák és tanár zsúfolódott be a 240 fős előadóterembe. A jó hangulatú vitaest zárásaként a hallgatók felteheték saját kérdéseiket a témával kapcsolatban, mikor is újra megragadhatóvá vált a fiatalok Isten iránti vágya, mivel az egyik kérdező valósággal kihúzta teológusunkból megtérésének történetét. Így az evangélium teljes üzenete talán első ízben hangzott el ekkora hallgatóság előtt a győri egyetem falai között. Miután a rendezvény véget ért, több hallgató átverekedve magát a teremből kifelé zúduló tömegben lejött a pódiumhoz, és Istennel, megtéréssel kapcsolatos kérdésekkel árasztották el Ruff Tibort.

Kétség sem férhet hozzá, hogy amint Jézus mondja, már fehérek a tájak az aratásra. A feladat pedig adott számunkra: nekünk, akik személyes kapcsolatban vagyunk Vele, nekünk kell felkutatni az Isten után vágyakozókat, és nekünk kell őket betérlni Isten országába.

Isten ezt a feladatot egyértelműen ránk, emberekre bízta. És Istennek ilyen egyértelmű parancsaival kapcsolatban nem várhatunk csodára. Isten nem fog minden emberhez angyalt küldeni, hogy beterelje őket a Vele való kapcsolatba, hiszen minket küldött hozzájuk. Ezt nekünk kell megtenni. Ez egyszerűen a mi feladatunk, és Isten ezt is fogja számon kérni tőlünk.

Úgy vélem, minden keresztyénnek igenis ki kell lépnie

az evangélium üzenetével személyes komfortzónájából az embertársai javára. Tartsanak minket maradinak, őskövületnek, akár fundamentalistának vagy homofób-nak, nekünk az Ige igazsága mellett kell megmaradni, és azt kell képviselni. Isten azért helyezte az Egyetemes Egyházat a földre, hogy a romlást visszatartsuk, hogy só és világosság legyünk, hogy ne kelljen a környezetünkben lévőeknek teljes reménytelenségben és félelmek között leélni az életüket. Hiszen mi tudjuk, hogy a mi Megváltónk él, és az Ő üzenete minden ember számára elérhető.

Meggyőződésünk azonban, hogy az összes eredmény, amit eddig elértünk és el fogunk érni, az ima és az egység ereje által válik valósággá. Mi nem tudjuk az embereket sem megváltani, sem megváltoztatni. Erre egyedül Isten képes. A mi feladatunk viszont az, hogy Isten kezében eszközök legyünk, és a tőle kapott világossággal és javakkal úgy sáfárkodjunk, hogy mikor eljön a pillanat, bátorsággal állhassunk meg Előtte.

Lehet, hogy felteszi most a kérdéseket a kedves Olvasó magának: vajon én alkalmas vagyok arra a feladatra, amit Isten rám bízott? Hogyan válhatok Isten eszközévé, hiszen szeretnék másokon segíteni?

Isten válasza erre az, hogy csakis Ő tehet minket alkalmassá vagy méltóvá az Ő munkájára. Így mindenki, aki elfogadta Jézus Krisztust személyes megváltójának, és bűneit rendezve kérte az Urat, hogy jöjjön be az életébe, biztos lehet abban, hogy a segítségére lesz. Kapcsolatunk helyreállítása a Megváltóval életünk legnagyobb horderejű döntése. Ez a döntés azonban nem hordoz bizonytalanságot, hiszen Isten ígéretei nem változnak: „Íme az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szótát és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem.”

Nem kell ezért mást tenni, csak imában Isten elé menni, és elmondani Neki, hogy mostantól szükségünk van Rá, és Ő készségesen beköltözik az életünkbe.

Szívből kívánom, hogy minden kedves Olvasó találja meg Istent személyes megváltóját, és együtt vállvetve tudjunk harcolni embertársainkért.

Mórocz Balázs egyetemi lelkes

Szolgálat a svédországi magyarok között

városok között lévő tångagärde-i gyülekezeti otthon, mely a svédországi magyarok számára sok fontos közösségi döntésnek volt színhelye az elmúlt évtizedekben. A lelkeszi hivatalnak és szolgálati lakásnak is helyet adó varázslatos Tångagärde egy kis magyar sziget, amelynek százötven éves patinás épületegyüttese és környezete igazán méltó az itt folyó szolgálathoz. Az eredetileg svéd paplaknak épült 19. századbeli házat a helyi svéd egyház támogatásával vásárolta meg a magyar egyházi közösség 1961-ben.

A svédországi magyarság korántsem egy homogén közösség. Mind területileg, mind összetételében, mind pedig a Svédországba való jóvetel okát és idejét tekintve is

nagyon sokszínű. Öröndetes, hogy a paletán vannak kifejezetten fiatal közösségek is, mint például Uppsala, melyek megerősítése kiemelt prioritást kíván. Azok, akik feladatot vállalnak, és aktívan kiveszik részüket a programok megszervezésében és lebonyolításában, általában más helyi magyar csoporthoz is tartoznak. Ennek következtében a különböző egyházi és világi jellegű közösségek között jelentős átfedések vannak. Istentiszteleteinket többnyire a Svéd Egyháztól bérelt evangélikus templomokban tartjuk, ahogyan Helsinkiben és Tallinnban is a finn és az észt evangélikus egyház biztosítja az istentiszteleti helyeket a magyar gyülekezetek számára.

A diaszpórában élő egyházi közösségeinkben néhány szempont különösen is hangsúlyos a szolgálatvégzés során. Egyrészt, hogy magyar nyelvű lelkeszi szolgálatunk segítse a nemzeti identitás megőrzését illetve megerősítését is. Másrészt miután gyülekezeteink hitvallásossága nem homogén, szinte ökumenikus nyitottsággal próbálunk lelki támaszt nyújtani mindazoknak, akik azt anyanyelvükön igénylik. Ugyancsak fontos, hogy az anyországi, valamint a helyi svéd evangélikus egyházzal, továbbá a Svédországban működő magyar civil egyesületekkel és szervezetekkel – így kiemelten a Svédországi Magyarok Országos Szervezetével, annak vezetésével jó kapcsolatunk legyen. Magam a hagyományos lelkeszi szolgálatok végzése mellett, a pasztorál-pszichológia

tárgykörében ismeretterjesztő előadásokkal igyekeztem a közösségek életét gazdagítani. Több helyütt több alkalommal is megfordulva Stockholm, Göteborg, Helsingborg, Ljungby, valamint Borås egyházi és civil magyar szervezeteiben.

Szólnom kell közösségünk életének egyik évenkénti kiemelt eseményéről a magyar mártírok emlék-istentiszteletéről is, melynek kezdeményezője és szervezője dr. Sebestyén Gábor országos főfelügyelő. Az ünnep helyszíne a Stockholm közeli Strängnäsben található hétszáz éves dómtemplom, mely korunk számos keresztény mártírjának állít emléket. Köztük található Sass Kálmán lelkesz neve is, akit az 56-os eseményekben való közreműködés koholt vádjá miatt ítélték halálra és végeztek ki 1958. december 2-án. Az alkalom – túlmutatva az egyházi kereteken – egyfajta társadalmi és közéleti találkozás és párbeszéd lehetőségét is hordozza a svédországi diaszpóra és a Kárpát-medence magyarsága között.

A hatalmas távolságok miatt a hívek közötti kapcsolat fenntartását, a közösségi lét erősítését és nem utolsósorban az informális tájékoztatást hivatott szolgálni az „új KÉVE” című háromhavonta megjelenő időszaki kiadványunk, melynek számai postai úton kiküldésre kerülnek, de elolvashatók az egyházi közösség <http://keve.se/honlapjan> is.

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható” – vallja sokat idézett mondatában Kosztolányi Dezső. Az a tény, hogy évtizedek óta töretlenül szól Svédországban a magyar szó, és a lelkét táplálni kívánó ember magyarul hallgathatja az örök Igét, elválaszthatatlanul összekötődik a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség életével. Örömmel tölt el, hogy e közösség életéhez illeszkedve egy nemes és hasznos küldetésben vehettem részt a KCSP egyházi ösztöndíjasaként, és e szolgálatot folytatathatom egy újabb ösztöndíjas periódusban is. Célom volt, hogy lelkeszi szolgálatom hozzájáruljon a svédországi magyar gyülekezetekhez tartozók keresztény hitének és reménységének támogatásához, valamint nemzeti identitásunk és értékeink fontosságába vetett bizalmának erősítéséhez.

Dr. Pőcze István, evangélikus lelkesz

Isten ígéje legyen szem előtt

Az egyház alapvető küldetése a miszió, mondta Baranyay Csaba kőszegi lelkesz, Vas megyei espereshelyettes, a (Nyugati) Dunántúli Evangélikus Egyházkerület „régi-új” missziói lelkesze.

Baranyay Csaba Budapesten született és nőtt fel, a csömöri gyülekezetben nagybátyja volt a lelkesz, ő ott konfirmált. A csömöri ifjúságban gitározott, gitárosnak készült, felvételizni akart a dzsessz tanszakra, végül nem ment el a felvételire. A teológiát levelező szakon kezdte, a katonaság után érlelődött meg benne, hogy lelkeszként szeretne szolgálni. Tanulmányait nappali tagozaton folytatta, ösztöndíjjal egy évet Helsinkiben töltött. A teológián ismerkedett meg feleségével, Rohn Erzsébettel, aki Szárazdon, Gyöngyösön kezdett szolgálni, majd 1993-ban, mikor férje végzett a teológián, Siófokra kerültek. A siófok-kötcsei gyülekezetben kilenc évig szolgált, Baranyay Csaba közben egy évig Ouluban, Siófok testvérvárosában a dómtemplomi gyülekezetben volt lelkesz. A két pécsi gyülekezeti év után a lelkeszházaspár 2004-ben érkezett Kőszegre, tizenöt éve ott szolgál. Mindhárom gyermekük idén végzett: ösztől egy egyházmegyében szolgálnak majd fiúkkal, Bencével, aki a répcelaki gyülekezet lelkesze lesz. Két lányuk az ELTE-n végzett, Zsófia magyar-angol szakos tanár mesterszakon, Borbála germanisztika alapszakon.

A kőszegi gyülekezetet a tradicionalitás és a nyitottság egyaránt jellemzi. Az elmúlt időszakban sokan kerültek a közösségbe, amit ez is nyitottabbá tett. A gyülekezetnek erős a kapcsolata a Kőszegi Evangélikus Szeretetotthonnal, valamint az Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégiummal is. Az intézményt 2001-ben kapta vissza az egyház, a gyülekezet lelkeszeinek az iskolalelkésszel is jó a kapcsolatuk. Ösztől átalakul az iskola, a szakiskola és szakgimnázium mellett alternatív gimnáziumi osztály indul, szélesebb körben szeretnék megszólítani a diákokat. A gyülekezetben minden hétvégén tartanak családi istentiszteleteket, fiatal felnőttek viszik a gyerekeket, családostól részt vesznek az alkalmakon. Számos programot szerveznek, imaközösség indult, aktív a férfikör. Tavaly új felügyelőt, Marton Andrást választotta meg a gyülekezet, ez a lelkeszeket is ambicionálja.

Új kihívás és megújulás ez, ahogyan a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület misszió lelkeszi feladata is, noha Baranyay Csaba „régi-új” kerületi missziói lelkesz, aki szolgálatát gyülekezeti lelkeszi szolgálata mellett végzi. Mikor az egyházkerület újonnan alakult, ő volt az első missziói lelkesz, Pécsre kerülésekor adta át a feladatot Verasztó Jánosnak. Most, mikor többen támogatták őt, elvállalta ismét, Jeremiás

prófeta vallomását is figyelve: „Rászedtél, Uram, és én hagytam, hogy rászedj”. A lelkesz sok mindent szervezett, rendezett korábban is, vezetőként aktív tagja volt a gyenesdiási ifjúsági konferenciáknak, a Mevisz gitártáboroknak, a Szélrózsa táboroknak. Kőszegen a Határátlépő keresztény ifjúsági fesztivált szervezte, az ökumenikus rendezvényt a város lakosságát próbálták megszólítani. Baranyay Csaba missziós munkában mindig részt vett, van benne gyakorlata.

– A misszióban az a legfontosabb, hogy Isten ígétjét tartsuk szem előtt, abból merítsünk, azt adjuk tovább. Alapvető, hogy a missziói munka az egyházban igeközpontú legyen. A világ is tud találkozókat szervezni, több pénzből, profi szakemberekkel, de a mi feladatunk, hogy az evangéliumot vigyük közel az emberekhez. Ezt csak úgy lehet, ha Isten ígéje van a középpontban, ha nem mást akarunk kínálni az embereknek. Vissza kell térni az egyházak eredeti küldetéséhez.

A missziói lelkesz úgy véli, a rendezvények, alkalmak – kerületi missziói nap, artikuláris nap – jó kezdeményezések. Lényeges, hogy ne fesztivált rendezzünk, hanem az istentisztelet, az igei alkalmak legyenek a középpontban. Kerületi missziói lelkeszként szeretne támaszkodni az egyházmegyei missziói felelősökre, a megyékben nagyon jó missziós programokat szerveznek. Fontos, hogy a kerületben a különböző munkaágakban dolgozó emberek tudjanak egymásról, lássák azt, ki mit csinál. A missziói lelkesznek ismernie, figyelnie kell a kerületben folyó munkát.

Szemerei János, az egyházkerület püspöke bevonta őt az augusztus végi pápai kerületi évkezdő lelkeszkonferencia és a szeptemberi nemeskéri artikuláris nap szervezésébe. Ez utóbbi jó példa arra, hogyan lehet egy meglévő programot új ötlettel integrálni. A nemescsói artikuláris napot 2015-ben szervezték, négy év után egy másik artikuláris helyre, Nemeskérre indul az evangélikus zárandókat. Most is vannak különböző útvonalak, ahonnan a helyszínre lehet érkezni, lóval, lovaskocsival, kerékpárral, gyalog. Jó belegondolni, eleink milyen áldozatot hoztak azért, hogy eljuthassanak az istentiszteletre, mondja a lelkesz, aki úgy invitálja a híveket a programra: akinek a négy évvel ezelőtti artikuláris nap jó élménye volt, azért menjen, aki azon a programon nem vett részt, azért. Csodálatos dolog egy ilyen nagyszabású ünnepen együtt lenni, az istentiszteleten együtt imádkozni.

– Az egyház alapvető küldetése a misszió, én is így gondolom. A missziói lelkesznek a kerületben folyó munkát globálisan kell átlátni, abban az összefüggésben, hogy minden misszió.

Balla Emőke

Kedves Olvasóim!

Pillantsunk bele együtt egy nagyon sokoldalú feltaláló munkásságába, akit Isten élő hittel és képességekkel megajándékozva használhatott az egész emberiség életében! Bátorítson bennünket életpéldája, hogy mi is eszközökké lehessünk Isten kezében mások épülésére!

Samuel Finley Breese Morse (1791-1872) Édesapja, Dr. Jedidiah Morse lelkész volt. Az elsőszülött Samuel életében Istent akarta dicsőíteni. Néhány idézet tanúskodjon hitéről: Egy mikroszkóp alatt vizsgált rovar szárnyára mutatva megjegyezte:

„Ez önmagában elég minden felelősen gondolkodó ember számára Isten létének, bölcsességének és hatalmának bizonyítására. Az ilyen apróságnak tűnő dolgokban újabb bizonyítékát látom Isten hatalmának!” „Személyes felelősséggel tartozom a Teremtőnek.”

„Tudatában vagyok annak, kiben hiszek, és annak is, hogy Krisztus nélkül senki vagyok.”

„Élvezettel olvasom azt az ’útikönyvet’, amely arról az országról szól, ahová tartok.”

„Ha jelentős befolyással rendelkezem, azt Krisztusért, az ő ügyéért kívánom felhasználni. Ha vagyonom van, az is Krisztusé legyen. Minél nagyobb tudással rendelkezem, az is Krisztust szolgálja.” Festészettel, szobrászattal is nagyon komolyan foglalkozott. Azonban Alfred Vail nevű barátja ösztönző támogatására teljes figyelmét találmányának szentelte. 840 km távolságba, 1844. május 24-én útjára indult az első távíró üzenet: „...mit művel Isten.” (4 Mózes 23,23). Pillanatokon belül ugyanez az idézet érkezett vissza válaszként barátjától. Élete utolsó távíró üzenetét pedig 80 esztendősen küldte Samuel F. B. Morse.

Megtudod, hogy pontosan mi állt az üzenetében, ha megfejted a Morse – ábécé segítségével.

Jó munkát!

Morse – ábécé:

a .- á .-- b -... c -.- d -.. e . é ..- f ...- g -- h i, í ..
j .--- k -.- l -.. m -- n -. o, ó --- ö, ő ---. p .-- q --.- r .-.
s ... t - u, ú ..- ü, ű ..-- v ...- y -.- z --.

„ -- .. -.-. ... ---.- --. .- -- .- --. .---.-
--. -... .- -. - . -.-. .- --, ..-..- ..- ---.
.-. -. ---. -. -... ..- -.-- --, ..-..- --..
. -- -... . .- . -.- --.. .--- --- .- -.- .- .- .- - .”
(.-. -.- 2,14)

Szeretettel: Váraljainé Melis Orsolya, Orsi néni

Yesterday (filmélmény lelkész szemmel)

Most, lapzártakor még a nyár közepén vagyunk, megengedhető hát, hogy egy könnyedebb kérdéssel foglalkozzam – ami annyira talán mégsem könnyed...

A Yesterday című filmről van szó. A mulatságos történet egy szürreális eseményen alapul: egy pillanat alatt valahogyan az egész világ történelméből kitörlődnek bizonyos dolgok - se az emberi emlékezetben, se az interneten, se tárgyi emlékekben nem maradnak meg – mintha soha nem léteztek volna. A legfontosabb ilyen kitörlődött emlék: a Beatles.

A kollektív emlékezetvesztésből kimarad egy sikertelen fiatal zenész, aki épp abban a sorsdöntő pillanatban egy baleset miatt kómában fekszik az úttesten. És amikor a kórházi ágyon felébred, kiderül, csak ő emlékszik ezekre a dalokra- és mindenki megdöbben, mikor írt ő ilyen lélekzetelállító szépséget. Az első sokk után a fiú rájön a megoldásra: emlékei mélyéről minél több Beatles-számot vesz elő, sajátjaként adja elő őket, és világsztár lesz. Persze a filmben mint egy rendes nyári vígjátékban, van szerelmi szál, a slágeripar finom kifigurázása, és hát rengeteg zene, tisztelgés a Beatles előtt.

Kedves film, nagyon tetszett, de végig azt éreztem, hogy az alapötlet sántít. A Beatlest nem lehet csak úgy kifelejteni a mai kultúrából - ha ők nincsenek, az összes többi sem létezne. Nem ilyen lenne a zenei kultúránk, nem így működne a szórakoztatóipar, mások lennének zenehallgatási szokásaink- de máshogy gondolkodnánk a szerelemről, barátságról, az emberségről is. Abban, ahogy ma élünk, zenét hallgatunk, benne van a négy gombafejű.

Ne feledjük, több mint ötvenéves zenekarról van szó, a ma élő idős korosztály is már a pop (rock) zenén nőtt föl. Lehet azt mondani, hogy valaki nem szereti, megveti, fel lehet hívni a figyelmet a veszélyzónáira, de már nem él az a korosztály, amelyik annak idején idegenkedve figyelte ennek a zenének a születését. Annak a kultúrának, amiben élünk, szerves része a rockzene, és ez jórészt azért van így, mert a gyökereinél ott volt John, Paul, George és Ringo.

A film ott téved, hogy úgy tesz, mintha ez az egész kultúra (erősségeivel és veszélyeivel együtt) amúgy is létezne, és Beatles csak mint hab a tortán van benne jelen. Illetve adott esetben hiányzik.

De szerintem nem így van. A filmben szereplő valós mai sztár, Ed Sheeran is csak a liverpooli fiúk rejtett hatására lehet a színpadon. És bár a tizenegy éves fiam azt mondja, ő nem ismeri a Beatlest, amikor dalokat mutatok neki, ráismer: jé, ez is meg az is ismerős... Ebben nővünk föl, még ha nem is hallgatunk naponta konkrétan Beatlest.

Általában: lehet-e úgy élni valamiben, hogy megtagadjuk azt, amiből kiindult? Lehet-e azt mondani, hogy nincs közöm ahhoz, akitől mozdulataimat, gondolati fordulataimat, szavaimat és nyelvtanomat örököltam? Megértem, ha valaki tiltakozik a fellengzős, agresszív nacionalizmus ellen - én is utálom.

Folytatás a 22. oldalon

Yesterday (filmélmény lelkész szemmel)

Folytatás a 21. oldalról

De mondhatom-e, hogy nem érdekel a magyarságom, ha egyszer ezt a mondatot is magyarul mondom el?

Diákjaim közül sokan szekularizált családból érkeznek, akik soha nem is voltak vallásosak, és nem értik, minek kell hit-tant tanulni: ahhoz nekünk semmi közünk! Mi felvilágosodottak vagyunk, liberális elvek szerint éljük az életünket – semmi közünk a valláshoz!

És észre sem vesszük, hogy amikor az elfogadásról beszélnek, azt a Jézust idézik, aki leült beszélgetni azzal, aki egy ellenséges népből (samáriai) származott, a korban alacsonyabb státuszúnak tartották (nő), ráadásul bizonytalan erkölcsi is voltak (több férj után, most éppen vadházasságban élt). Ha valaki megveti az álszentséget, az is az árusokat a templomból kiűző Jézustól tanulta, még ha Jézus követői gyakran maguk is álszentté váltak. Az idegent embertársnak látni – ez Jézus radikalitása. A nőben egyenrangú társat és nem tárgyat látni: jézusi újítás. A gyermeket nem hibás felnőttnek látni az a Jézus tanít bennünket, aki őket állította közénk példaként.

Ezek egyáltalán nem maguktól értetődő értékek – és nem baj, ha tudjuk, ki(k)től tanultuk őket. Számunkra azért egyértelműek, mert kultúránk bölcsőjénél ott állt az a bizonyos názáreti ács... (De ennél időben messzebbre is lehet menni: miért olyan természetes, hogy életünket hétnapos ciklusokra osztva éljük?)

És tudatosan nem a vallásosságról, az egyházról beszélek – megértem, ha valaki a vallásosság külső formáival vagy az egyházi szervezettel nem tud vagy akar mit kezdeni. De látni kell, hogy gondolkodásunknak van egy „anyanyelve”, és ennek szavait, nyelvtanát bizony a Bibliából tanultuk. (Persze elfogadásról és befogadásról a távol-keleti kultúrák is beszélnek. De aki jól ismeri ezeket a kultúrákat, pontosan tudja, hogy egészen mást értenek alattuk, mint mi. Más „nyelvtan” szerint működnek.)

Nem az a kérdés számomra, hogy hányan vagyunk vallásosak, hívők (bár én természetesen örülnék, ha minél többen rátá-lálnának a hit csodájára, de tudjuk, ez inkább Isten ajándéka). A kérdés az, hogy elhitetheti-e valaki magával, hogy akkor is így gondolkodna, ha Jézus nem is létezett volna kultúránk bölcsőjénél?

Nem jó úgy tenni, mintha az a gondolkodásmód, amiben élünk, természetszerű, magától értetődő lenne. Jó észrevenni, hogy kitől kaptuk szavainkat, gondolataink alapjait. Lehet-e rockzenéről beszélni Beatles nélkül? Lehet-e Európáról beszélni Jézus nélkül?

Hegedűs Attila

Felhívás! Nevelőszülő kerestetik Vas megyében lakhatással!

Olyan, elsősorban nevelőszülői tanúsítvánnyal rendelkező embereket keresünk, akik Vas megyei lakhatással, Bobán (Celldömölk-től 10 km), vagy Gécén (Sárvártól 10 km), mindkét településen iskola, óvoda van, vállalnák legalább 3 gyermek nevelését egyházi ingatlanban lakhatási lehetőséggel. Ha valaki kedvet érez a költözésre és a nevelőszülőiségre, de nincs tanúsítványa, az sem kizáró ok, mert szeptemberben indítunk egy ilyen 60 órás képzést.

Érdeklődni lehet: Mózeskosár Evangélikus Nevelőszülői Hálózat
Weller-Jakus Erika szakmai vezető
mozeskosar@szedik.hu

KÉRJÜK MEGRENDELŐINKET ÉS ELŐFIZETŐINKET, HOGY ADOMÁNYAIK BEFIZETÉSÉVEL TÁMOGASSÁK ÚJSÁGUNK MEGJELENÉSÉT, MELYET AZ ALÁBBI SZÁMLÁRA LEHET BEFIZETNI:

Számlakezelő: Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség
Számlaszám: UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025
Külföldről: IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025

Kérésre csekket küldünk!

A közlemény rovatba kérjük beírni a **megrendelő neve és címe** mellé: **Adomány DH**
Egy újság egy évre szóló önköltségi ára 1.900 Ft/példány

ARTIKULÁRIS NAP

Egyháztörténeti emléktúra

2019. szeptember 29.
Nemeskér

Dunántúli Harangszó

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja
Megjelenik negyedévenként
Felelős kiadó: Szemerei János püspök
Megbízott felelős szerkesztő és terjesztés: Koczor György
Email: gyorgy.koczor@lutheran.hu
Telefon: +36 20/824-3444
Korrekter: Miklósné Jancsó Hanna
A szerkesztőség címe: 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.
Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Megrendelhető: E-mail: gyorgy.koczor@lutheran.hu
Postacím: 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.
Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:
Számlakezelő: Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség
Számlaszám: UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025
Külföldről: IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025
Készült az Asperján Nyomdában
Tördelés: RENZOL Dekor Reklámstúdió, Zalaszentgrót
A cikkek tartalmáért a szerző vállal felelősséget!
ISSN 1416-9770
A hátapon az őrimagyaródsi templom nagyharangja látható.

